

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA
"DR. FRANC SUŠNIK"
NA GRADU 1

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

sušnik

GLASILO GOZDNEGA GOSPODARSTVA SLOVENJ GRADEC P.O.

POMLADANSKO POGOZDOVANJE

Zima se obnavlja, sneg je že izginil iz vseh prisojnih leg, mimo je že Valentin, ki prinese ključ od korenin. To pomeni, da bodo spet oživele rastline, ki so pozimi prekinile svoj življenjski utrip. Za gozdarje in gozdne posestnike je nastopil čas, da se pripravijo na pomladansko pogozdovanje. Narava sicer načelno sama skrbi za potomstvo, posebno pri sonaravnem gospodarjenju ni problemov z obnovo in pomlajevanjem. Imamo pa predele v gozdu, kjer se je zemljišče močno zaplevelilo ali pa z naravnim mladjem nismo zadovoljni, tam pa se odločimo za pogozdovanje ali umetno obnovo. Velikokrat moramo površino za pogozditev predhodno pripraviti npr. posekati in zložiti v kupe grmovne vrste, posekati še zaradi sajenja odkazano drevje ali pospraviti sečne ostanke, da je možen prehod in sajenje sadik. Za ta dela je sedaj ravno pravi čas in ne odlašajte z njim!

Za pogozditev tistih objektov, za katere ste se dogovorili z vašim revirnim gozdarjem, boste potrebne sadike dobili zastonj. Plača jih država iz proračuna. Tu so izjema le gozdni posestniki, ki imajo preko 100 ha gospodarskih gozdov. Ti morajo sami kupiti sadike. Sajenje opravi gozdni posestnik sam oz. plača najete delavce. Zato je gotovo v interesu vsakega, da bo delo vestno opravljeno in da bodo vse posajene sadike tudi rasle. To je namreč cilj sajenja.

Če na objektu sadimo več vrst sadik, npr. smreka in macesen ali javor in jesen, je zelo pomembna mikrolokacija, kje sadimo posamezno drevesno vrsto. Vedeti je treba, da imajo posamezne drevesne vrste različne zahteve po vlagi in svetlobi. Tam, kjer bo ena vrsta lepo rasla, za drugo vrsto ni ustreznih pogojev.

Najprimernejše orodje za sajenje je železna lopata, katero si lahko izposodite (če nimate svoje) pri svoji krajevni enoti Zavoda za gozdove. Le kjer sadite velike sadike listavcev ali pa na zelo skeletni zemlji, bo treba izkopati jamo z rovnicco ali križno motiko.

Kjer so posajene sadike izpostavljene škodam po divjadi, objedanju in guljenju, je smotno zaščititi sadike. Uporabite količke, tulce ali mrežo. Zaščito sadik tudi sofinancira država tako, da pokrije stroške materiala ter 30 - 50 % stroškov dela.

Tudi za obnovo pogorišča ter za obnovo gozda, poškodovanega po naravni ujmi je sofinanciranje države posebej opredeljeno. V tem primeru ima lastnik gozda pravico na osnovi projekta za obnovo gozda, ki ga izdela Zavod za gozdove in podpisane pogodbe, do brezplačnih sadik ter od 20 - 40 % stroškov sajenja. Delež je odvisen od tega, kako so v gozdu poudarjene splošno koristne funkcije.

To bi bile vse bistvene informacije, ki so zanimive za gozdne posestnike. Po planu naj bi v zasebnih gozdovih posadili v letu 1995 130.000 sadik, od tega 3/4 iglavcev in 1/4 listavcev. Vse sadike bomo dobili iz gozdne drevesnice OMORIKA iz Mute.

Ko že govorimo o pomlajevanju, bi povedal še to, da država sofinancira tudi del stroškov priprave za naravno nasemenitev. Tu gre za posek grmovja in druge ukrepe na gozdnih tleh, ki so narejeni s ciljem, da se sestoj nasemeni in se razvije naravno mladje. Delež sofinanciranja je v tem primeru od 30 do 50 % stroškov dela.

Tone Modic

Sajenje - z leve: Herman Pačnik, Jože Založnik in Miran Založnik. - Foto: F. Jurač

Aktivnosti Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec

Večkrat smo že pisali o poteku razdružitve zaposlenih in premoženja med pravne naslednike prejšnjega Gozdnega gospodarstva. To so območna enota Zavoda za gozdove Slovenije, gozdarske, gozdarsko kmetijske zadruge in Gozdno gospodarstvo. Razdelitev zaposlenih je bila dokončno urejena koncem lanskega leta.

Žal moram še enkrat zapisati, da razdelitev premoženja še vedno ni zaključena. Vsi partnerji smo sprejeli pripravljen predlog delitve po metodologiji, ki je predpisana v Zakonu o gozdovih. Sprejeli smo tudi dogovor o dodatnem premoženju za Zadruge in se sporazumeli za premoženje, ki pripada Območni enoti Zavoda za gozdove. Pripravljena je razdružitev pogodba z vsi potrebno dokumentacijo. Pričakujemo, da bo komisija Vlade Republike Slovenije, ki vodi postopke razdruževanja dosegla podpis razdružitvene pogodbe še v tem mesecu.

Vsa dela in aktivnosti v državnih gozdovih se izvajajo po sprejetih letnih programih. S skladom kmetijskih zemljišč in gozdov smo podpisali dodatek k lanskoletni pogodbi, ki bo veljala do sklenitve dolgoročne zakupne pogodbe o gospodarjenju z državnimi gozdovi, do katere ima Gozdno gospodarstvo pravico po Zakonu o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Z zadovoljstvom ugotovljamo, da so naši odnosi s Skladom dobri in da obojestransko spoštujemo in izvajamo sprejete dogovore in pogodbe.

Gozdno gospodarstvo bo tudi v bodoče z vsem razpoložljivim znanjem in danimi pooblastili zagotavljalo dobro gospodarjenje z državnimi gozdovi v območju. V državnih gozdovih predvidevamo nekoliko povečan obseg del in ponovne naložbe v gozdne vlake in ceste.

Tudi letos bomo zagotovili izvedbo vseh planiranih gojitvenih in varstvenih del. Še posebej bomo pozorni pri zatiranju podlubnikov. S skrbnim strokovnim delom smo še v preteklih dveh letih

preprečili katastrofalen razvoj tega škodljivca.

Gozdno gospodarstvo pospešeno pripravlja program lastninskega preoblikovanja podjetja in novo organizacijo delniške družbe.

Z izbranimi certifikati in notranjim odkupom bo podjetje postalo last zaposlenih, dosedaj zaposlenih in upokojencev. Zato še vedno zbiramo certifikate. Vse, ki imate za to notranje lastninjenje pravico in se še niste odločili, ponovno vabim, da se nam pridružite in svoj certifikat prinesete v podjetje. Gozdno gospodarstvo je premagalo težave, ki so nas pestile zaradi izgube dela. Letos poslujemo kot dobičkonosno podjetje, ki bo svojim lastnikom zagotavljalo oplemenitenje delnic.

Vse zaposlene pri Gozdnem gospodarstvu prosim, da s pripadnostjo podjetju in dobrim ter vestnim delom prispevajo k ponovnemu razcvetu Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec.

Hubert Dolinšek

Ptice na vrtu

Če za gozd vsaj delno velja, da je zadnja prvina ohranjenega okolja, moramo priznati, da izven gozda najdemo vedno manj prvobitnega.

S tem, ko človek spreminja okolje in se bori proti škodljivcem, ki vedno znova zmagujejo, jemlje pticam prostor in hrano. Strupene snovi, ki jih uporablja pri uravnavanju številčnosti škodljivcev, pa slabo vplivajo tudi na razvoj ptic.

Ptice so zelo pomembne pri biološkem zatiranju škodljivcev. Majhnim pticam so žuželke najpomembnejša živalska skupina v njihovi prehranjevalni strukturi. Seničji par in njuni potomci pospravijo v enem letu 20.000 - 30.000 raznih gosenic in žuželk. To je samo en primer, številka pa takšna, da si je ne moremo predstavljati.

Prav zato imajo vsi ukrepi za ohranitev ptic poleg estetskega tudi velik gospodarski pomen. Zadostno število vseh vrst ptic nam nadomesti drage in enostransko učinkovite strupe, seveda pod pogojem, da nismo preveč zahtevni in prenesemo tudi kakšen črviv sadež.

Ptice bodo na vrt prišle, če bodo našle primerne življenske pogoje. Čim pestrejši bo vrt, več ptic vseh vrst bo. Zelo primerni ptičji habitati so starejši klasični sadovnjaki z večjim drevjem, odpornejšimi vrstami, ki ne zahtevajo tako intenzivne nega (škropljenje). Življenski prostor ptic na vrtu zelo obogatijo žive meje, posamezno grmovje in večji iglavci (tisa). Posebej zaželjene so plodonosne vrste, katerih plodovi počakajo do zime. Zima je čas, ko si ptice najtežje najdejo hrano.

V današnjih intenzivno negovanih sadovnjakih, kjer je ponekod drevje veliko le še kot paradižnik, zelo primanjkuje gnezdnih mest za duplarje. Tem lahko pomagamo z namestitvijo umetnih valilnic. Tako kot se ptice razlikujejo po velikosti in vedenju, morajo biti tudi valilnice različnih velikosti in oblik, prav tako tudi vhodne odprtine.

Manjše ptice že zaradi varnosti skoraj nikoli ne zasedejo valilnic z velikimi vhodnimi odprtinami, ki so namenjene večjim pticam. Večina ptic brani svoje območje pred vsiljivci, zato morajo biti valilnice razmeščene na širšem prostoru.

Redke vrste ptic čistijo gnezdnice, zato morajo biti narejene tako, da se dajo enostavno odpreti, ker jih je treba vsako jesen očistiti.

Preglednica osnovnih podatkov o valilnicah:

Vrsta	Merilni cm	Višina v cm zadel/spredaj	Velikost vhoda mm	Mesto namestitve	Višina od tal m
male sinice vseh vrst	10 x 10	19/24	26	drevo	2 - 4
velika senica brglez vijeglavka	14 x 14	19/24	32	drevo	2 - 4
škorec	15 x 15	25/30	45	drevo	4 - 6
muhar pasterica šmarnica	14 x 14	19/24	140 x 95	ob zidu	2 - 4
mestna lastovka	10 x 10	-	-	pod napuščem	-
kmečka lastovka	14 x 14	-	-	v notranjosti hiše, hleva	-
lesna sova	80 x 50	50/50	150 x 120	podstrešje, skedenj	-

Posebej je potrebno omeniti sove. Skrajni čas je, da se dokončno odrešimo predsodkov o teh, sicer skrivnostnih, a zelo koristnih pticah. Glavna prehrana so jim miši in voluharji. Na svoje polje jih bomo privabili, če jim bomo namestili valilnico na lino pod slemenom skednja. Ker povzročajo v času gnezdenja precejšen hrup, jih je na hišnih podstrešjih težje prenašati.

V prispevku so navedeni nekateri ukrepi, s katerimi izboljšamo ptičje habitate. Pomembnejše pa je spoznanje, da moramo celotno krajino ohraniti in negovati tako, da bodo preživeli vsi organizmi, ki vanjo spadajo.

Tone Pridigar

NARAVNA OBNOVA IN NEGA ZAGOTAVLJATA LASTNIKU GOZDA VEČJI DOHODEK

Zakon o gozdovih je prenesel odgovornost za izvajanje gojitvenih in varstvenih del na lastnika gozda. Država vzpodbuja izvajanje teh del z ukrepi, kot so brezplačna strokovna pomoč v obliki gozdnogospodarskih in gojitvenih načrtov in svetovanja strokovnih delavcev Zavoda za gozdove Slovenije, s sofinanciranjem gojitvenih in varstvenih del, pa tudi s sankcijami za neizvajanje ali samovoljno izvajanje predpisanih del.

Za lastnika gozda so po pomenu v ospredju proizvodne funkcije gozda, ki se odražajo predvsem kot dohodek, zaposlitev in lastnem gozdu, možnost občasnih večjih sečenj, oskrba z lesom za neposredne potrebe kmetije in oskrbo lastnega predelovalnega obrata ipd.

Za biološka vlaganja v gozdove, v obnovo in nego deloma tudi v varstvo, bolj ali manj velja prepričanje, da so naravnana na dolgotrajne učinke. Pa ni čisto tako. Analize preteklega gospodarjenja kažejo, da prinaša dobro strokovno delo rezultate tudi v krajšem obdobju, predvsem v obliki manjših stroškov za draga gojitvena in varstvena dela in zaradi zagotavljanja večje biološke in mehanske stabilnosti sestojev.

S podatki, ki smo jih zbrali pri urejevalnih delih v gozdnogospodarski enoti (GGE) Radlje levi breg, podatki evidence gospodarjenja ter z navedbami iz strokovne literature bom opozoril na pomen sonaravnega gospodarjenja, ki zagotavlja ob kvalitetnem strokovnem delu in razmeroma majhnih vlaganjih, ugodne rezultate tudi v krajšem obdobju. S strokovnim delom mislim predvsem na svetovanje lastniku gozda in kvalitetne gozdnogojitvene načrte, kot osnovo za izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov.

Racionalnost za naravno obnovo

Naravna obnova gozda je zelo pomembna zaradi naravnega izbora dreves, saj preživijo le tista, ki so v primerjavi z drugimi bolj sposobna za preživetje, ki so močnejša, uspevajo v ugodnejših mikroklimatskih in talnih razmerah. Taka zasnova bodočega sestoja zagotavlja odporen, rasten in zdrav gozd. S pravičnim odpiranjem sklepa, upoštevanjem semenskih let, pripravo tal za naravno pomladitev in veliko mero potrpežljivosti, imamo velike možnosti, da zagotovimo naravno obnovo gozda. Naravna pomladitev nekaterih predelov, kjer vladajo najbolj surove klimatske razmere, nas lahko pričrta, da je sestoje možno pomladiti naravnim potom.

Gozdovi so klimatska rastlinska združba skoraj na celim slovenje-graškem gozdnogospodarskem območju. Torej se bodo vse površine, ki jih prepustimo gozdu, sčasoma obrastle z gozdnim drevjem. Iz avioposnetkov iz l. 1963 in novejših, je mogoče zasledovati zaraščanje grebena Pohorja. Površine, kjer so klimatske razmere najbolj ekstremne, npr. na južni strani Jezerskega vrha ali pod Črnim vrhom, ki so bile pred 15. leti še povsem gole, se sedaj intenzivno zaraščajo. Zdi se, da je potreben določen daljši čas ali, da nastopijo posebno ugodne razmere, da se pojavi pomladek, ki potem hitro zavzame gole površine.

Naravno pomlajevanje je pomembno tudi iz finančnih vzrokov, saj je v primerjavi z umetno obnovo skoraj zastoj. Umetna obnova enega ha gozda stane od 300.000 SIT do 1.500.000 SIT:

- sadike 100.000 - 300.000 SIT/ha,
- material za zaščito sadik pred divjadjo do 400.000 SIT,
- priprava tal in sajenje 15-25 dnin,
- obžetev do 30 dnin/ha
- zaščita sadik do 50 dnin/ha.

Poprečno stane en ha umetne obnove vsaj toliko kot 10 ha nege.

Nega

Z ukrepi nege si prizadevamo ohraniti in izboljšati plodnost rastišč, zagotoviti biološko in mehansko stabilne sestoje, proizvajati čim večje količine kvalitetnih (dragih) gozdnolesnih sortimentov, pospeševati dobrodne vplive gozda na okolje, prostoživečim živalim nuditi primeren življenjski prostor in dovolj hrane. Vsak ukrep nege mora skladno pospeševati in zagotavljati vse našete naloge. Z ukrepi nege sestoje okrepimo, da so bolj odporni in lažje kljubujejo pritiskom okolja.

Z nego se aktivno vključujemo v razvoj gozda skozi njegovo celo življenjsko obdobje: v mlajših razvojnih fazah v obliki gojitvenih del, v starejših razvojnih fazah s sečnjo. Z vsakim ukrepom nege pospešimo razvoj gozda k ciljnemu stanju, z vsakim ukrepom nege se naj bi gozd izboljšal.

Ogroženost

Škodljive vplive zaznavamo na razne načine, še posebej nazorno jih prikazuje evidenca vzrokov za posek označenih dreves, kjer je velik delež dreves, ki jih je potrebno posekati zaradi poškodb po vetru, snegu, boleznih, škodljivcih, imisijah in drugih vzrokov.

K. Zagorc

(Nadaljevanje v naslednji številki)

GERTA DOLINŠEK 1942 - 1995

Koncem februarja 1995 smo na pokopališču v Slovenj Gradcu pospremili na poslednjo pot Gerto (Jerico) Dolinšek, rojeno Jernej v Črni na Koroškem. Ko je bilo Gerti dve leti, ji je umrla mama. Oče Rudi Jernej je ni oddal v rejništvo, obdržal jo je pri sebi in ko ji je bilo šest let, si je odvedel očca dopolnil dom z drugo ženo Terezko. Gerta je takrat dobila drugo - krušno in duhovno mamo, ki jo je vzorno vzgajala in negovala, hkrati pa ji je polepšala otroška leta še z bratom Marjanom.

Po končani osnovni šoli v Črni, se je Gerta odločila za poklic administratorke. Z odliko je končala dvoletno administrativno šolo v Ljubljani in se za eno leto zaposlila pri rudniku v Mežici. Svoje službovanje je nadaljevala pri kmetijski zadrugi in po združitvi z gozdarstvom, pri Gozdarskem obratu v Črni. Rada je žvela in delala v svojem rojstnem kraju, vendar je čutila na sebi, da zmore tudi zahtevnejše in odgovornejše delo.

Priložnost je nanekla, da so jo povabili za glavno tajnico pri Gozdnem gospodarstvu v Slovenj Gradcu in pozneje pri Lesni. Za Gertin značaj, v življenju in službi, lahko naštejemo nekaj naslednjih besed: vestnost, pridnost, vztrajnost, poštenost, pravičnost, družabnost in pokončnost. Iz še tako površno sestavljenega koncepta je znala ustvariti berljiv in vsebinsko jasen zapisnik ali dopis. Imela je prirojen čut za lepo in jasno slovensko besedo. Nikdar ni bila površna, nikoli ni zapisala nekaj, v kar bi dvomila, nikoli ji ni bilo nerodno pogledati v prapopis. Na nešteti sejah, kjer so govorili zapleteno in se slabo izražali, je znala poslušati, misel natančno zapisati in še kaj izboljšati. Gerta je bila v njenem

času ena redkih, ki je obvladala desetprstni sistem slepega tipkanja in v svoje beležke pisati stenografsko. Virtuozno je znala svoje znanje uporabiti pri svojem delu. Ob delu je opravila tudi srednjo ekonomsko šolo v Ljubljani.

Največja sreča jo je obiskala, ko je pred petnajstimi leti doživela materinstvo in se ji je iz naročja smejal njen sin Roki. Skrbni mož Hubert jima je vedno stal ob strani in tako so v družini osrečevali drug drugega. Bila je dobra mati, žena, gospodinja - ob vsem tem v službi in še kje. Leta 1986 smo imeli v Sloveniji 18. svetovni kongres gozdarskih raziskovalnih organizacij IUFRO, ki mu je predsedoval profesor dr. Dušan Mlinšek, sekretar kongresa pa je bil Gertin mož inž. Hubert Dolinšek. Najmanj dve leti prej se je postavila pred njega velika odgovornost, kako organizirati in izpeljati kongres do brezhibnosti. Bilo je dopisovanje, potovanja, prevajanja in vse kar h kongresu spada. Takrat je Gerta veliko pripomogla k ugledu in uspehu moževega dela in s tem posredno tudi k dobremu imenu slovenskega gozdarstva.

Zadnjih nekaj let Gerta ni mogla več razsoditi ali prihaja njena nejasna utrujenost od dela in plodovitega življenja ali od bolezni. Žal, se je vedno pogosteje oglašalo poslednje. Pokončna Korošica, kakršna je bila, je ob dobroželjni vzpodbudi svojega moža in volji po življenju ter dolžnosti do družine, brezmejno zaupala medicini. Potrebovala jo je vedno pogosteje in polna korajžje prestajala zahtevne posege. Sodelavci smo bili z njo vred srečni, da se je vračala nazaj med nas ozdravljena. Zdaj, nazadnje pa je trajalo vse tako kratek čas, ko ji tudi medicina ni mogla več pomagati in se je tako nenadoma znašla na koncu svoje življenjske poti.

Ko se ustavi čas, nastopi večnost. Gerta je ta prag prestopila. Človek je prah - nekateri so zlati prah!

*Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar družji nas
- so vezi močnejše,
brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.*

(Mila Kačičeva)

Iskreno sožalje možu Hubertu, sinu Rokiju, svojcem in sorodnikom.

Bivši sodelavci

PROGRAM DELA DRUŠTVA KMETIC PREVALJE ZA LETO 1995

Društvo kmetic Prevalje je v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo pripravilo program izobraževanja in ostalih aktivnosti za kmečke gospodinjce za leto 1995. Program dela je bil sprejet na občnem zboru Društva kmetic, dne 28. januarja 1995 in je namenjen tako članicam društva kot tudi vsem ostalim kmečkim gospodinjnjam, ki ste pripravljene oziroma želite sodelovati v aktivnostih, ki vam jih predstavljamo.

Zimski meseci so najprimernejši za razne oblike izobraževanja, katera bodo potekala po okvirnih datumih in z naslednjimi vsebinami:

1. PREDAVANJA

- c) Varčevanje v gospodinjstvu dne 9. 3. 1995 ob 10. uri, KGZ Prevalje

2. TEČAJI

- a) peka peciva
 - Črna, v soboto dne, 11.3. ob 9. uri pri Rajterju
 - Črna, v soboto dne 18.3. ob 9. uri na Slemenu
 - Mežica, v soboto dne, 11.2. in 25. 3. ob 9. uri na OŠ Mežica
 - Prevalje, v četrtek dne, 23. 2., ob 14. uri na OŠ Javornik
 - Prevalje, v četrtek dne, 6.3. ob 14. uri, kmetija Papež

- Ravne, v ponedeljek dne, 6.3. ob 14. uri na OŠ Javornik
 - b) peka kruha (Prevalje) april
 - c) predelava mleka (Prevalje, Mežica...) 14., 15. marec 1995
 - d) kuharski tečaj, tečaj pogrinjkov in narezkov (februar, marec)
 - e) aranžiranje cvetja (december)
- Med letom pa smo za vas pripravili še razne druge zanimive in strokovno obarvane aktivnosti, kot so:

1. IZLETI

- enodnevna strokovna ekskurzija na Ptuj (april)
- enodnevni pohod na Golico (maj)
- srečanje članic društva z družinami (julij)
- izlet s partnerji (oktober)

2. SEJMI IN RAZSTAVE

- razstava medenih izdelkov na Ravnah (marec)
- razstava "DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ" na Ptuju. Rok prijave 10.3. 1995
- kulinarčne razstave in prodaja jedi (Prezenta 95, Turistični teden v Črni, jesenska srečanja na Prevaljah)

3. OSTALO

- sankaske tekme - bodo takoj, ko bo zapadel sneg
- materinski dan - v petek, 31. 3. 1995

In še nekaj informacij

- Članarina. Za leto 1995 ostane članarina 1.000,00 SIT. Plačajte jo do 30.3.1995 pri poverjenicah društva ali na sedežu Kmetijske svetovalne službe (tel. št. 31-785), kjer dobite tudi vse ostale informacije.

- Vse tiste, ki v društvo še niste včlanjene, vabimo, da se nam pridružite in nam z novimi idejami in izkušnjami pomagate pri našem delu.

Prijave za tečaje zbiramo takoj! Pokličite nas in na vašo željo bomo vključili v program še druge oblike izobraževanja ali vam pomagali z nasveti pri reševanju različnih problemov, kot so npr. ureditev kmečkega dvorišča, nasveti pri gradnji bivalnih objektov in njihovi opremi, promociji kmečkega turizma ali trženju domačih proizvodov.

Želimo si vašega sodelovanja!

Mentor Društva kmetic Prevalje
Amalija Ceklin

OBČNI ZBOR DRUŠTVA KMETIC SLOVENJ GRADEC

2. februarja 1995 je imelo Društvo kmetic Slovenj Gradec svoj 2. redni občni zbor. Ob koncu leta 1994 je bilo v Društvo včlanjenih 100 članic. Za našo občino to ni veliko, saj šteje preko 1.000 kmetij, ki se tako ali drugače vključujejo v tržno kmetijsko proizvodnjo. To društvo pa je tudi edina stanovska organizacija, ki povezuje kmečke žene in skrbi za njihovo izobraževanje.

Letošnjega zbora se je v dvorani Društva upokojujencev v Slovenj Gradcu udeležilo 77 žena. Za začetek je bilo organizirano predavanje "Osnove zdrave prehrane", ki ga je podala g. Marija Bezovšek iz Gornjega Grada, dolgoletna svetovalka na področju gospodinjstva in turistične dejavnosti na kmetijah Zgornjesavinjske doline.

Nato je bilo podano poročilo dela Društva v preteklem letu kakor tudi delo organov Društva. Članice so sprejele program dela Društva za leto 1995, ki vključuje razne tečaje, kot so: tečaj peke peciva in peke kruha, tečaj predelave mleka in tečaj priprave narezkov in pogrinjkov; predavanja s področja gospodinjstva, zdravstva in vrtnarstva, organiziranih pa bo tudi več strokovnih ekskurzij.

Svoje znanje, pridobljeno na raznih tečajih, pa bodo žene lahko predstavile na raznih kulinarčnih razstavah, kot sta "Dobrote slovenskih kmetij" na Ptuju od 21. do 24. aprila 1995 in sejem "Prezenta" v Slovenj Gradcu, od 21. do 26. junija 1995.

Danica Onuk

Z Jožeta na izletu

JOŽE KEFER, ČEVLJAR IN GODEC, 85-LETNIK

Mislím, da si ta živahni in delovni možakar zasluži, da ga predstavim v našem glasilu, katerega z ženo rada prebereta.

Jožeta sem našel v podstrešni sobici, kjer je pridno popravljaval obutev vseh vrst. Ker je prijaznega značaja, se ni bilo težko zaplesti v pogovor z njim. Že spričevalo, ki visi na steni pričča, da je Jože Kefer, rojen leta 1910 naredil čevljarški izpit v marcu 1932 pri mojstru Žagamajstru v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

Povprašam ga, kako se je prebijal skozi vajeniško dobo: "Ja, še srečo si moral imeti, da te je vzel kakšen master v uk, pa še socialno si moral sam plačevati ali pa starši. Obutev smo v tistih časih šivali, še vse na roko, pa tudi dan je bil vedno prekratek. Čestokrat smo šivali cele noči, da smo izpolnili naročila. Le redki čevljarji so imeli v tistih časih stroje za šivanje, vendar so na šivalne stroje šivali mojstri sami. Dostikrat smo imeli vajenci od šivanja žulje na dlaneh."

Ko se je Jože izučil čevljarstva, ga je čakala vojaška suknja, ki jo je nosil dve leti. Ob vrnitvi od vojakov pa zanj in za mnoge ni bilo dela, ker je v državi vladala splošna kriza in tako si je moral mladi Jože služiti kruh, kakor je vedel in znal. Ker je bil vajen prijeti za vsako delo, čeprav za skromno plačilo, se je zanj vedno kaj našlo. V presledkih se je znašel mojster, ki mu je obljubil dostojno plačo, a ko bi moral dobiti plačo, se je izkazalo, da je splavala po mojstrovem grlu in Jože se je obrisal pod nosom za plačilo ter odšel.

Iz stiske ga je večkrat potegnila harmonika, iz katere je znal izvabljeti lepe melodije. Z očetom, ki je igral violino, sta ubrano zaigrala na veselicah. Za dobro glasbo se ljudem ni zdelo škoda za denarce, pa čeprav so jih težko prislužili. Večkrat sta si za tiste čase priigrala pravo bogastvo.

"Iz kakšne družine izhajate?" sem ga pobaral. "Moj oče je bil povečini najemnik mlinov in kot samouk se je na mlinarjenje dobro spoznal. Komaj je najel kakšen mlin ter ga zrihtal, že je prišel drugi lastnik ponj ter mu obljubil boljše pogoje in stanovanje za družino, ki ni bila maj-

hna, saj nas je bilo osem otrok in jaz sem bil nekje na sredini. Tako je družina vandrila od mlina do mlina vse od Kotelj, kjer sem se rodil, do Viča pri Dravogradu in slednjič smo se ustavili pri Šobrovem mlinu na Gortini."

Ker zanj ni bilo dela v domovini, se je leta 1938 napotil v Avstrijo, da bi si tam utrdil svoje priučeno znanje. K sreči je v Gradcu naletel na dobrega in poštenega mojstra, ki ga je celo izvelkel, da mu ni bilo treba v boj proti domoljubom in tako se srečno izmuznil fronti. Ob koncu vojne ga je domotožje privedlo nazaj v domovino. Tu si je našel življensko sopotnico, s katero sta si na robu Gortinskega polja zgradila skromen in topel domek, v katerem so odrasčali njuni potomci deklica in trije fantje in vsi so že zdavnaj pri svojem kruhu. Tudi po vojni je Jože poskušal s čevljarstvom, a se je leta 1953 znašel v tovarni poljedeljskega orodja in se namesto z usnjem spopadel z vročim železom. Ker za to stroko ni imel strokovne izobrazbe, so ga tu premetavali sem in tja po oddelkih, a Jože je svoje delo povsod vestno in dosledno opravljal in končno v 68. letu v tovarni dočkal svoj zaslužen pokoj.

Priden kot mravlja tudi po upokojitvi ni miroval, ampak se posvetil svojemu poklicnemu delu, ki je zopet dobilo veljavo. Posvetil se je izdelovanju obutve in cokel. Naredil je več sto parov cokel ter popravljaval vse vrste obutve. In raznovrstnega dela mu nikoli ne zmanjka, ki ga kljub visokim letom z vsem zanosom opravlja.

Z devetim križem na rami Jože še vedno korajžno vleče harmoniko kot kakšen mlad fant ter nastopa na številnih prireditvah, kamor povabijo ansambel DIATON, kateri je sestavljen iz osmih harmonikarjev, dveh klarinetistov ter dveh basistov. Jože se udeležuje tudi tekmovanj harmonikarjev v bližnji ali bolj daljni okolici. Ko sem povprašal ženo Jožefino, če kaj spremlja moža na prireditvah, se je naredila malce jezno ter dejala: "Ja, le kadar izkazuje harmoniki več ljubezni kot meni, tedaj raje ostanem doma."

IVAN PERŠE IZ BRD JE PRAZNOVAL 80. LETNICO

Svoj častitljiv jubilej, 80 let življenja, je Ivan Perše iz Brd praznoval v prijaznem gostišču Lonca v Šmartnem. Ob tej priložnosti sem mu napisal zdravico:

Ob slavlencu smo se zbrali,
saj bomo njegovo 80-letnico praznovali!

Nas vseh iskrene želje so,
da jih bi dočakal še sto.

Nam vsem je on dragi,
otroci, vnučki, vsi imajo dedka srčno radi.

K temu pridružimo se še mi,
naj ga v zdravju Bog živi.

Tam ob gozdu si je hišico postavil,
svojim lep dom ustvaril.

V bližini otroci hiše so zgradili,
da ga lahko obiskujejo.

In čebelnjak si je postavil,
čebelicam sebe je podaril.

Rad pri čebelnjaku posesti
in se z njimi veseli.

Sedaj kozarce vsi nalijmo,
slavlencu nazdravimo!

Bog ga nam ohrani še mnogo let,
saj je nam najlepši cvet.

Viktor Levovnik

To je pristavila malce za šalo malce zares, čeprav nas spremlja Jože s harmoniko tudi na izletih in upokojenskih srečanjih. Naj še povem, da Jože še vedno brska po spominih in obudi še marsikatero pozabljeno melodijo ali glasbeni komad.

Vrstice tega zapisa končujem z željo vseh, ki ju poznamo, da bi oba uživala zdrava še veliko lepih let ob zvokih harmonike v radostni družinski harmoniji.

Ludvik Mori

JULKA IVARTNIK, "Pavšarjeva Julka" - 60 LET

Prijatelji!

*Šesti križ sem prestopila,
in vas povabila,
da skupaj proslavimo,
se malo poveselimo
in vincem ga zalijemo.
Dobimo se 28. januarja 1995,
ob 19. uri, pri Toniju v Kotljah.*

Tako prisrčno se je glasilo pisno povabilo, ki ga je poslala slavljenska, Pavšerjeva Julka, ob svoji 60. letnici vsem, ki jih je povabila, da so skupaj praznovali in proslavili njen lepi, življenski praznik.

Julka se je pred 60. leti rodila kot otrok ljubezni. Ljubezen je podedovala. Prinesla jo je s seboj na svet. Z njo je rasla, zorela in osrečevala vse, ki jo poznajo, so z njo delali in živeli. Ljubezen, ki jo je poklonila svojemu možu Dominiku, jo je pripeljala z Brdin v Podgoro k Pavšerju. Z ljubeznijo je tam priprijetela za delo. Gospodinjila in gospodarila je, rodila otroke: Majdo, Ivana, Janjo, Slavka in Marjana. Z ljubeznijo je vzgojila otroke v zdrave, vesele, pridne in sposobne ljudi, v poštene, prijazne sosede, občane in zavedne Slovence.

Ljubezen, ki jo je obilno dajala svoji domačiji, svojim dragim je vedno imela tudi za druge ljudi: za sosede, sorodnike, znance in prijatelje, za vse, s katerimi se je spoznala

in seznanila. Ne nazadnje so bili Julkine velike materinske ljubezni deležni poleg otrok tudi snahe, zeta in vnuki. Vsem je pomagal zgraditi lastne domove. Vse ima srčno rada, saj je njihova sreča tudi del njenega življenja, njene sreče. Ni pa bilo malo tudi tistih, ki so bili njene pomoči potrebni in jim je pomagala.

Julka je zmeraj vesela, šegava, prijazna in dobre volje. Rada se smeji, njene šale so krepke, pri tem ne izbira besed, ampak reče "bobu bob". Zaradi njenega odrezavega jezika in šaljivega govorjenja jo imajo vsi, ki jo poznajo, radi in so veseli njene družbe. Iz njene velike skrbi in ljubezni, razumevanja

so zrasli dobri sosedski odnosi in prijateljstvo v Podgori. Vzknila je in se razvijala družabnost, gostoljubnost ob kateri postane človeku toplo, milo in radostno pri srcu in v duši. Zaradi nje: Pavšerjeve Julke in njene ljubezni Pavšerjeva hiša slovi po svoji dobroti, prijaznosti, pripravljenosti pomagati, družabnosti, prijateljstvu in gostoljubnosti daleč okoli.

V družbi z našo slavljenko Julko, je zmeraj prijetno in veselo. Ker nikoli nima "dlake na jeziku", vsakemu odkrito pogleda v obraz in mu tudi odkrito pove, kar mu gre. Pove pa tako, da nihče ne more biti užaljen in prizadet. Mora se nasmejati in ostati dobre volje. Prav zaradi Julkinega zdravega humorja, odrezavega jezika, smisla za šalo, doslej v Kotljah še ni minil noben pustni karneval brez njene aktivne in požrtvovalne udeležbe. Julka je tudi rada hodila in še hodi na izlete. Tam, kjer je ona, je vedno veselo in prijetno, kratkočasno, posebno takrat, ko pove kakšno prav zabeljeno in posrečeno šalo.

Naši slavljenci, Pavšerjevi Julki, za njenih 60 let iz srca kličemo in ji želimo še mnogo, mnogo, zdravih, srečnih let življenja, ob svojih dragih in svojih prijateljih in znanjih, z želji, da bi tako zdrava in vesela praznovala tudi svojo 70-letnico, čez kratkih 10 let.

Rok Gorenšek

JOŽE BRICMAN, p.d. Svetina, "Svetneči Pep" - 60 LET

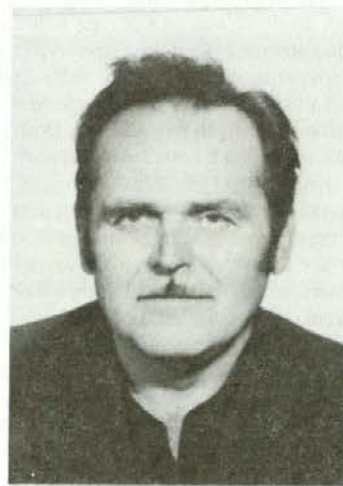
V soboto zvečer, 11. februarja 1995 je pri Ošvenu pod Uršljo goro praznoval 60 let življenja Jože Bricman, p.d. Svetina "Svetneči Pep" izpod Podgore pri Kotljah. Praznoval je prijetno, med svojimi dragimi, sorodniki, sosedi, znanci in prijatelji.

Pred 60 leti so se ob Pepijevem rojstvu zbrale v porodni sobi pri Svetnetu številne rojenice in mu prerokovale življensko pot. Nekaj jih je prišlo zato, da so lahko prišle le na toplo, saj je februarja še zima in vladata zunaj sneg in mraz. Mnoge rojenice pa je prignala radovednost. Rodil se je fantek, rojenice pa so ženske in jih je najbrž zamikalo videti, kakšno moško orodje je fantek prinesel s seboj na svet. Seveda pa ga niso samo gledale, ampak so mu tudi prerokovale in napovedale bodočnost. Če njihove napovedi na kratko ponovim, so mu prerokovale nekako takole: Lep otrok je! Fejst fant bo postal! Pošten, priden in delaven mož bo! Mnogo dobrega bo naredil v svojem življenju! Vesel in zmeraj dobre volje bo, njegova dobra volja bo nalezljiva, njegovim šalam se bodo ljudje do solz nasmejali! V

njegovi družbi bo veselo, tam se bo vsak dobro in prijetno počutil. Z vsemi sosedi bo imel dobre sosedske odnose. Mlad bo odšel od doma. Postal bo traktorist. Od Uršlje gore do Pece ga bodo po vsej kmetijski zadrugi, ljudje poznali in cenili njegovo delo. V svoji stroki bo pravi specialist. Ne bo vozil s traktorjem samo po njivah in gozdovih, tudi v tovarno bo moral iti in tam voziti.

Kmalu si bo zgradil lastno hišo, toda v nje ne bo dolgo užival. Prevzeti bo moral posestvo in pričeti gospodariti. Ženo si bo poiskal doli na hrvaški meji. Pridna bo, oženil se bo z njo, skupaj bosta premagovala težave in žela uspehe. Rodila mu bo dva sina in dve hčerki. Hlev bo poln živine, krav, svinj in bikov. Na novo bo zgradil hišo pri Svetnetu. Preuredil bo hlev in zgradil avtomehanično delavnico. Nabrit človek bo, poleg dela bo zmeraj našel čas za dobro voljo. Malce se ga bo treba paziti, škodil pa ne bo nikomur, le za smeh in dobro voljo mu bo šlo.

Razgledan, napreden človek bo, z naprednim pogledom na življenje in svetovnim nadzorom, ki mu bo stal zvest vse življenje!

Vse to in še več so mu rojenice prerokovale! Vse to in še mnogo več je naredil in se je zgodilo! Ob njegovem lepem življenjskem jubileju mu zato vsi, ki ga poznamo, spoštujemo in radi imamo, kličemo: "Dragi 'Svetneški Pep', 60 let življenja je šele začetek! Želimo ti, da greš zdrav, vesel naproti novim, še lepšim jubilejem in praznovanjem".

Rok Gorenšek

Slavje pri Klančnikovih

64 let zakonske zvestobe sta obhajala 88 letna Marija in Pavel Klančnik iz Raduš.

Oče Pavel se je rodil 2.1.1907, mama Marija pa 4.9.1907 pri Klinčmanu. Pavel se je izučil za čevljarja, Marija pa je bila šivilja. Poročila sta se 4.11.1931. Srečno in mirno življenje jima je teklo, dokler se ni pričela vojna in z njo vse grozote. Pavel je bil v nemškem ujetništvu 18 mesecev. Ko je bil doma, je šival čevlje za partizane. Potem je bil nekaj časa v partizanih, nakar je hudo zbolel in so ga po srečnem naključju pripeljali v bolnico, kjer je bil pod zdravniško kontrolo 6 mesecev. Mati Marija je doma živela v nenehni strahu za moža in ob pomanjkanju. Za vse je morala skrbeti sama in znanje šivanja ji je vedno prav prišlo.

Posebno se spominja nekega groznega večera, ko je bila postavljena ob zid z naperjeno repetirko. Pobrali so ji vse dragocenosti in hrano.

Mnogina partizanom je rešila življenje, ko jih je pravočasno obvestila pred zasledovanjem Nemcev. Vera in molitev sta ji dajali tolažbo in moč v teh težkih časih. V zahvalo za srečen konec vojne je postavila lesen križ ob cesti pri domu. Na njeno pobudo pa so obnovili evharistični križ pred tremi leti na Cepčevem hribu, kjer je tudi vsako leto sv. maša.

Rodilo se jima je 6 otrok. Marca 1968 leta je tragično preminil sin Ferdo. Klančnikovo družino je prizadela tudi nesreča leta 1981, kjer sta izgubila življenje vnukinja Marina in njen mož. 13. avgusta 1984 pa je preminil še en 15 letni vnuk Janez, ki ga je ubila strela na poti domov iz Velenja. Vse te nesreče je ta družina prenesla boleče in vdano v usodo.

Oče Pavel se je po vojni, ko ni bilo več čevljarskega dela, zaposlil v Tovarni meril, kjer je delal 32 let.

Pavel in Marija Klančnik

Zlato poroko sta slavila v krogu svojih otrok in sosedov leta 1981, biserno 1991 leta, pred enim mesecem pa sta obhajala 64 letnico poroke.

Pot življenja pa ju pelje še proti diamantni poroki, do katere manjka le še nekaj mesecev. Želimo jima, da bi ta, nenavadno redek jubilej dočakala še čila in zdrava.

Mama Marija ima kljub visokim letom zelo bister spomin in vedno nekaj dela. Plete ali kvačka prtičke in blazine, ki jih je tudi razstavila lansko leto v Šmartnem. Rada pa tudi čita.

Želimo še jim še mnoga lepa in zdrava leta.

Mihaela Lenart

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI SLADKORNI BOLEZNI SLOVENJ GRADEC

V začetku februarja je bila letna konferenca Društva za boj proti sladkorni bolezni Slovenj Gradec. Udeležilo se je 180 članov od sicer 470 včlanjenih diabetikov. Sodelovali pa so tudi: predsednik slovenske zveze teh društev Štefan Temlin, župan občine Slovenj Gradec Janez Komljanec ter nekateri zdravstveni delavci diabetičnega dispanzerja v Slovenj Gradcu. Strokovno predavanje o pravilni negi nog sladkornih bolnikov je izvedla dr. Metka Epšek, dogovorili pa so se za dispanzersko svetovanje skupinam bolnikov tudi v prihodnje, da se izognemo sicer pogostim tovrstnim zdravstvenim težavam. Poudarjena je bila vloga vzgoje in poučevanja za obvladovanje te bolezni, pri čemer so pomembni tako diabetični dispanzerji kot tudi delovanje društev.

Slovenjegraško društvo namerava preko lokalnega radija organizirati mesečne kontaktne oddaje in v svoje društvo vključiti tudi diabetike iz Dravske doline, kjer še nimajo svojega društva diabetikov in svojega diabetičnega dispanzerja.

Dogovorili so se tudi za skorajšnje srečanje na Koroškem med vodstvi zveze društev in lokalnih društev s koroškimi poslanci v DZ in zdravniki diabetologi, kjer naj bi poskušali izdelati strategijo obvladovanja te bolezni, ki je v Sloveniji zajela že 4% prebivalstva.

Letošnje srečanje sladkornih bolnikov Koroške pokrajine pa bo organiziralo društvo iz Raven.

Ponovno izvoljen predsednik društva Ivan Pavlič je med drugim dejal, da so za obvladovanje sladkorne bolezni dispanzerji nujno potrebni in delež denarja, ki ga družba namenja za preventivo in kurativo se kar nekajkrat povrne ob delovno aktivnih diabetikih.

Samo Šavc

Občni zbor Društva za boj proti sladkorni bolezni

PRENOVLJENA KNJIŽNICA V PODGORJU

V Kulturnem domu v Podgorju so lepo uredili prostore knjižnice "Ksaverja Meška", kar je velik dogodek za Podgorčane. - Foto: F. Jurač

Pol kilometra iz Črne na Koroškem proti Javorju, ledine in travniki na levo, nad njimi smrekov gozd. Javorski potok ob cesti, nad njimi domačija pri Mrdavšičevih. Tak je tudi njihov priimek, ki ga pred osemdesetimi leti prinese k hiši oče Urban, ko se priženi z Ludranskega vrha. Starejši Črnjani rečejo v Brusah, tako se je reklo prej. Pod obronki gozda skopni sneg najprej, vzcveti spomladi prvi teloh, trobentice, zvončki. Zofka jih nabere, da mami, večkrat pa kar v bogcev kot.

Rudarsko-kmečko družino s sedmimi otroci in babico preživlja, s plačo strelnega mojstra pri mežiškem rudniku, oče. Nega in vzgoja otrok, delo na majhni kmetiji, opravi v gospodinjstvu in drugod, zasilplejo mater. Včasih komaj zmore. Pomanjkanja ni, razkošja čisto nič. Kruh gre marsikateri večer "v nebesa". S pridnostjo in ubogljivostjo ga naslednji dan otroci priključijo nazaj. Pride vedno skozi materine roke, še topel, dišeč, - hleb gre spet h kraju. Privzgojeno najdejo čas za branje, najpogosteje zvečer. Bere tisti, komur polzijo črke v besede lepše in besede iz ust bolj gladko. Mohorjeve knjige so pri hiši redni obnovoletni gost. K hiši prihaja ilustrirani Slovenec in še kateri list.

Otroci rastejo, odrasčajo. Prvi zupuča šolo in gre v Maribor na klasično gimnazijo, zadnji se rojevajo ali čakajo na prvi razred. Zofka se, nekje iz sredine, znajde že pri enajstih letih med domačimi igralci. Igrajo Čašico kave in Zamorsko deklico. Vstopnina gre v dobrodelne namene. Po končani osnovni šoli je s svojimi vrstnicami pri dekliških krožkih. Časi so takšni, da se društveno življenje razcveta vsepovsod, v Črni še posebno. Brez Mrdavšičevih ni igre. V športu tekmujejo med seboj Sokoli in Orli, v dramskih predstavah nastopijo včasih oboji skupaj. Zofka nastopi pred drugo svetovno vojno enajstkrat: Hudo brezno, Podrti križ, Nora Klara... in večkrat po vojni: Vrnitev, Veriga, Rdeče rože ... v Miklovi Zali pa upodobi Zalo samo.

Bolj se bliža leto 1940, 1941, več je v Črni javnega društvenega življenja. Pomembno postaja podpirati slovenskost: v pogovoru, nastopanju, igranju, prepevanju ... V Mrdavšičevi družini je slovenskih mladik in brstja za celo razkošje, malokje toliko. Nekateri v Črni mislijo drugače. Ko zagospodarijo spomladi 1941 s svojo oblastjo Nemci in njihovi navdušenci, je vsega nastopanja in prepevanja konec. Nekateri mladostni vrstniki, ki so pogosto prihajali k Mrdavšičevim zaradi družabnosti, jih naenkrat obiskujejo čisto drugačni: v rjavih srajcah in črnih hlačah, zahtevajo njihove knjige, ne prevevajo več z njimi slovensko, želijo jih učiti drugače. Pristržnega druženja ni več. Katerega večera močno potrka na duri. Ko se nihče ne oglasi in ne odpre, preneha. Nekaj tednov mir, zopet ropot, zle slutnje se vsako noč plazijo po hiši, črne, ovešene s kljukastimi križi. Knjige zakopljejo v gozdu, čez čas jih prinesejo nazaj, skrivajo jih pod tla na podstrešju.

V soboto petega julija, na dan Cirila in Metoda - slovanskih apostolov, odprejo na žandarmeriji v Črni seznam neželenih, sumljivih - neupogljivih. Več družin je takšnih, ena od njih Mrdavšičeva iz Spodnjega Javorja: babica Marija Šepul, 72 let; oče Urban Mrdavšič, 58 let; mati Terezija Mrdavšič, 48 let; sinovi in hčere:

Aleš 28 let, Marija 26 let, Filip 24 let, Zofka 21 let, Rudi 16 let, Janez 13 let, Stanko 12 let.

Ob enajstih vstopijo moški v uniformah: Čez eno uro bodite spodaj ob cesti. S seboj vzemite najnujnejše! - Oče, Lipi in Rudi so tisto dopoldne

Zofka Mrdavšič

na "šihu". Janez pohiti do bližnjega telefona v bolnišnico, sporoči jim črno novico. Ko pridejo domov, se ura bliža dvanajsti. Ramšak Terezka iz Črne pomaga ravnati prtljago. Kamion čaka. Z lesenimi kovčki in culami se

polomljeno navzdol proti cesti. Vsi so v sprevodu, razen Aleša, kot jugoslovanski vojak je nekje v nemškem ujetništvu. Marija nese brata Stanka, prizadetega od otroške paralize, drugi pomagajo babici. Vsa se trese od dogajanja, nikoli več se od takrat ne obleče sama, tudi nahraniti se ne more sama več.

Na kamionu nameravajo čez njih pregniti črno cerado. "Ne pregrinjajte," se upre mati "saj nas ni sram!" Prvikrat se tako globoko zavedo bogastva svoje domačije in lepote njihove zaplate zemlje pod soncem, zdaj, ko jo zrejo s kamiona. Kamion spelje proti Črni, hišne strehe je vedno manj, ponika v zelenju drevesnih krošenj. Ovinek, domačije ni več, mati začne: O, zdaj gremo, o, zdaj gremo, nazaj še pridemo ... Vsi pritegnejo za njo, ubrano, spontano - v Črno se pripeljejo s pesmijo.

Več avtobusov in kamionov čaka sredi Črne. Policisti jih priganjajo prestopiti v avtobus, mlajše na druge kamione. Zavzorni poldne. Lepo pojo črnjanski zvonovi. Njih baritonski zven se odbija od Obistovih peči nazaj, navzdol na vas, pregnancem v jedro duše. Vstopajo: Mrdavšičevi, Glančnikovi, Kuharjevi, Dolinškovi, nekateri iz Helene, črnjanski župnik Vinko Razgoršek in kaplan Štefan Čergul ... Zvonovi prepevajo, mežnar Piko Franc zna potegniti vrvi, da zategne melodijo v ječanje, srce zaliva bolečina in bronasta melodija.

Na Poljani zavije avtobus proti Pliberku, Klopinskem jezeru ... Šofer zamotovili, pelje

levo, pelje desno, drugi avtobusi in kamioni ga, kdo ve po kateri bližnjici, prehitijo. Lipi, Rudi in Janez so v nekem drugem kamionu. V škofovih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani jih že pričakajo. V zgodnji večerki jih, skupaj z drugimi družinami, namestijo v prostorno sobo. Babica leže na tla, postlana s slamo. Trese jo kljub poletju. Pove, da ji je hladno. Črnjanski kaplan Štefan Čergul sleče svojo sukno in jo obleče babici.

Tri dni ostanejo v Šentvidu. Srečujejo se z znanci iz Črne, Žerjava, Mežice, z župnikom Ivanom Hojnikom iz Koprivne, z župnikom Janezom Hornbockom iz Mežice in župnikom Alojzom Drvodolom iz Črneč, sicer domačin iz Črne, Pušnikov sin iz Spodnjega Javorja ... S hodnikov slišijo krike, iz celic vpije. Kadar je obojega preveč, zapojejo, da s pesmijo preglasijo mučenega. Je kot na ladji Titanic, ko potniki med potapljanjem prepevajo. Namesto morja je tu gnev in negotovost.

Tretji dan jih oštevilčijo in opolnoči strpajo na vlak. S strahom pričakujejo Zidani most. Ko jih vlak odpelje proti Zagrebu, zapojejo. Dachau, Ravensbruck in Auschwitz so, hvala bogu, na severu, proti Mariboru. Ne bo najhujše.

Po nekaj dneh vožnje se vlak ustavi v Čičevcu, globoko v Srbiji. Nikjer nobenega Nemca. Tesnoba v neznanem kraju jih pritiska k tlom, izstopijo. Otožnost se prepleta med vsemi na postaji, veliko jih je. Vaščani prihajajo z napol

Zofka Mrdavš

polomljeno kravjo vprego, ogledujejo jih. Pogledujejo po delovni sili - Mrdavšičeva družina je premore malo. Po tolikih dnevih vožnje izgledajo slabo. Nekdo jih povabi med zadnjimi in odpelje v Cernico, vas, bogu za hrbotom. V kotanjasti dolini, skozi katero teče hudourniški potok v Kaleniško reko, je okrog štirideset hiš. Največja je šola, trgovina in pekarna sta prebeljeni, druge so skromne vaške hišice s štirikapnico. Vsa vas pridre skupaj, ogledujejo Slovence. Nagovori jih vaški vodja Boro jih za nekaj dni namesti v hišico iz protja in ilovice. Fantje prinesejo slame, družina posede nanjo. Stisnejo se skupaj in umolknejo. Čez nekaj dni jih preselijo v drugo bajtico, podobno prvi. Vaščani prinesejo klopi in deske, da naredijo pograde. Mrčes zazna v hiši ljudi, prileze s tal in iz stenskih razpok. Z neprestanim kropanjem naredijo hišo v nekaj dneh čisto.

Polpismen "vaški župan" Boro si izbere Lipija za pomočnika v krajevni pisarni. Prebira dopise, piše poročila in postane pandur. Z bobenčkom privablja vaščane na določena mesta in jim prebira razglase, povelja, odloke... Na mesec zasluži deset dinarjev (vrednost enega jajca). Zofka hodi s sestrico Micko na dnine. Kdor ju potrebuje, pride po nju. Tako zapove Boro. O njunem delu zahteva poročilo. Okopavata in pleveta, včasih od štirih zjutraj do poldesetih zvečer. Hodita bos, posušena ilovica živo zbada v kožo na podplatih. Namesto

denarja jima plačujejo s pridelki. Pol kg pšenične moke ali en kg koruznega šrota za dnino. Včasih daje kdo več, marsikdo nič. Hrane je kako kje: ponekod in včasih dovolj, pogostokrat pičla, večkrat zelo slaba, ker tisti dan pač pri kmetu postijo. Nanese, da želi Zofka namesto koruznega šrota denar, doma bi kupili soli. Kmet, kjer dela, ji ne ustreže. Zofka gre to povedat Boru. Bora vzarste: "Si misliš še izbirati?" Pristopi ji: "Moje povelje - tvoja dolžnost! Nemci so te nagnali. Se misliš zdaj pritoževati četnikom? Četnik sem jaz, da veš! Za mene si sužnja! Rob!" S palcem ji na čelo izpiše črko R.

Rudi gre na dnino nekaterim raje kot drugim. Noče delati vsepovsod za takšno nizko plačilo. To pove tudi Boru, se upira, nerga. Razmišlja, kako priti k partizanom, kako priti nazaj v Slovenijo. Kako je s partizanstvom v Sloveniji, zvedo iz pisem in od izgnanih Slovencev po drugih vaseh. Botra, Helena Juh - Kavšakova mati iz Javorja, jim pošlje paket s pismom. V paketu prepečenec, suho sadje, orehi, kava, malo sladkorja... Priloži zavojček solatnega semena, vmes pismo s pozdravi in novicami iz Črne. Zlata botra pozlati dan, vedrejši je, hitreje mine.

Pomlad je leta 1942 zgodnja. pomanjkanja rešuje Mrdavšičeve tudi regrat. Olja ni, polijejo ga z rodim prežganjem, včasih samo osolijo. Nabirajo ga po bližnjih ledinah in ozarah. "Glejte, glejte, Slovenci jedo travo!" se čudijo vaščani. Ne poznajo regratove solate. Boro jim nabiranje re-

opravijo lačni psi. Urban vzame palico, v mraku se spopade z njimi. Maha s palico okrog slinastih gobcev in svetlikajočih oči, ki se nočejo umakniti. Nikoli jih ne odganja na glas, da ne moti tišine med grobovi. Nikoli ni pomislil, da se bo kdaj koli v življenju pretepal s psi za skorjico kruha. Večkrat strese od sebe namesto drobtin, očetovsko solzo.

Mimo hiše, v kateri stanujejo Mrdavšičevi, gre večkrat na dan sosedov fant Tiso. Hodi v hlev, spodaj pod hišo in v mlin ob reki. Večkrat pokliče pred vrati: "Mama, prinesi skledo, da ti bom vsul moke!" Drugikrat: "Zofka, prinesi lonec, da ti bom nalil mleka!" Tudi nekaj drugih je, podobnih Tisu po srcu. Marsikateri dan jim Tiso olajša bedo.

Velika gospojnica je leta 1942 v soboto. Lep dan je. Mati se ne počuti dobro, opomni vse, naj bodo doma, ker je praznik. "Še kače splezajo danes na drevo", obnovi star izrek za veliki šmaren "zato ni danes dobro stikati nikoder." Vsi ostanejo doma, popoldne sedejo na odprt ostrešen prostor na vogalu hiše, ki mu rečejo veranda. Da preženejo otožnost iz prazničnega popoldneva, zapojejo. Mrdavšičevi radi prepevajo vsi, razen očeta. On raje posluša. Največkrat jih k temu vzpodbudi mati. Kadar je stiska velika, ona zapoje, četudi včasih sama. Ostali po tem ugotavljajo njeno razpoloženje. Tudi danes prepeva s svojimi na verandi, da se začne zbirati vas. Vedno več je poslušalcev. Od-

so ponj četniki. Čez osem dni ga z zlomljenimi in navzad zvezanimi rokami privedejo v Cernico in ga zaprejo v mlin. Doma zvedo o njegovi usodi, Zofka in Micka mu poneseata atijevo srajco in nogavice, ne pustijo ju do mlina. K hiši pride starojugoslovanski polkovnik Pavlovič, mati joče, na koljenih ga roti, naj ji reši sina. Polkovnik ji izreče častno srbsko besedo, da se Rudiju ne bo zgodilo nič hudega. Rudija zvlečejo iz mlina v neko mrtvašnico blizu Morave. Po dveh dneh nadaljnega mučenja, ga petindvajsetega marca 1943 z nožem umorijo in ga nekaj dni pustijo takšnega na javnem prostoru v opomin vsem, ki mislijo tako, kot je mislil Rudi. Osemnajstletnega mučenca sprejme v svoje valove motna Morava.

Ker ni za njim nobene sledi, domači upajo, da je nekje še živ. Na jesen 1943 leta gredo mama, Marija in Zofka v vas Orašje na obisk k Lednikovim iz Mežice. Nazaj grede pokliče vaščanka k sebi Zofko. Vpraša jo, zakaj mati ni v črnem. Zofka jo vprašujoče pogleda. "Naj le obleče mati črmino," reče vaščanka "Rudi ni več živ." Zofka zaupa novico domačim, razen mami. Mati opazi nenavadno obnašanje pri vseh, hoče zvedeti vzrok. Povedo ji resnico o Rudiju. Materi se stemni, od vpitja obnemore, izjokane oči popuščajo, nikoli več v življenju ne zapoje.

Jeseni 1944 dočakajo osvoboditev. Četnike in Nemce pometejo ruski vojaki in partizani. Zdaj se vsaj naspijo brez skrbi, pomanjkanje je še vedno v gosteh. Petnajstletni Stanko se tiste hladne jeseni prehladi. Pokopljejo ga zraven babice v Varvarinu.

Osem dni potujejo v živinskih vagonih nazaj do Maribora. V Črno se vrnejo na tovornjaku 17. julija 1945 ob enajstih zvečer. Povsodi tema, z lesenimi kovčki in culami izstopijo pred Rešerjem. Nagličeva Vilma jih povabi v kuhinjo na kavo. Pridejo miličniki, zahtevajo odpreti kovčke. Za njimi vstopita Peter Kohlenbrandt in dr. Adolf Ramšak, ki miličnikom prepovesta odpirati njihovo prtljago. Odgovornost prevmazeta nase. Nasproti jim od doma pride Aleš, ki se je medtem že vrnil iz nemškega ujetništva. Spet so vsi doma, razen babice, Rudija in Stanka. Profesor dr. Franc Sušnik je v knjigi Utrujeno otroštvo, ki jo je pred dvajsetimi leti napisal Zofkin brat Janez, profesor slovenščine na ravenski gimnaziji in poznejši ravnatelj študijske knjižnice na Ravnah, zapisal v spremni besedi: ... in domovina se je Mrdavšičem raztegnila od koroške Črne do Morave in do grobov v Varvarinu.

Tri leta po vojni umre oče, pet let za njim, popolnoma oslepela mati. Za njima se poslovijo drugi. Od vseh sta danes živa še Zofka in brat Janez, na Ravnah. Leta 1998 se danes oglašajo v Zofkinih nogah in na splošnem zdravju. Postanejo pa lažje, ko ji vnuka Lovro in Jaroš pomagata kaj postoriti. Njena hčerka Terezka in njen mož Franjo hodita v službo in po njej postorita pri domačiji vse kot se spodobi. Ko kdo omeni vojno, jo spreleti. Želi, da bi se kaj takšnega, kot se je njim, ne zgodilo nikomur in nikoli več. Vojna na našem bližnjem jugu in zaradi nje trume beguncev pa kažejo, da so njene želje prazne. Se bo kdaj in nekje vendarle rodil odrešenik, ki bo njene želje uresničil?

Hvala lepa!

Andrej Šertel

šič, dober dan

grata prepove: "Kaj si bodo ljudje mislili o nas?" reče. "Da vam nič ne dajemo, ker morate jesti travo."

Občasno prihajajo v vas Nemci. Prihajajo s konjsko vprego po pridelke, ki jim jih morajo oddati vaščani. Edini, ki zna v vasi nemško, je Mrdavšičev ata Urban. Vaški vodja Boro ga pokliče za prevajalca. Nejevoljen prevaja, a kaj, on mora. Doma na tihem močno obžaluje, da mora ravno on prevajati okupatorju, ki ga je izgnal od doma, ki mu je izselil družino iz domovine, ki jim je vzel vsakdanji kruh iz rok in od ust. Kruh, kruh, ljubi kruhek, ki ga je imel vedno tako spoštljivo rad. Tu v Bačini ga pečejo porredko. Premalo moke prinašajo Micka, Zofka in Rudi z dnin. Janez je za težavne dnine premlad in prešibak, pomaga pri kakšnem kmetu pasti ovce, prinese domov kar mu dajo, največkrat slabo nagradijo pastirjevo delo. Pri Mrdavšičevih ga v glavnem pečejo iz koruznega šrota, rečejo mu "prodaja". Ko je Urbanu najhujše, komaj čaka četrtka. Takrat skrivaj smukne v sosednjo vas Bačino, kjer ta dan v tednu pečejo kruh. Nima ga s čim kupiti, samo sede pred pekarno in ga vonja. Počuti se kot v cerkvi - ne diši po kadilu, diši po kruhu. Ko se ga navonja, mu je lažje.

Na pravoslavnem pokopališču svojci umrlih večkrat opravljajo osmino in štiridesetdnevno. Po svojem običaju prinašajo na grob pokojnika kruh in druge dobrote. Ko zvečer odidejo s pokopališča, namignejo Urbanu, da sme pobrati ostanke kruha z grobov. Večkrat to pred njim

daljnější mislijo, da imajo pri Mrdavšičevih radio. Pojejo slovenske narodne, takšne od doma, takšne iz Črne...

Priletijo lastovke in sedejo na rob strehe. Prileti jih še več, s krempeljčki se obesijo po špranjah na steni. Še priletijo, posedejo kjer je še kaj prostora. Poslednje se zberejo v grozde, prirejajo cvrkutajo. Zbirajo se za vrnitev nazaj, v svojo toplo domovino, imajo jo. Nihče ne ve, zakaj prihajajo danes ravno sem. Poslušat pesem slovenskih pregnancev? Buditi upanje na vrnitev tudi njim? Nebo daje še več lastovk. Mrdavšičevi še bolj prepevajo, vaščanov naokrog je vedno več.

Dva tedna po tem vse močno prizadene smrt babice. Pomodri ji palec na nogi, v kratkem je po njej. Vaščani zbijejo zanj krsto, odpeljejo jo na pokopališče Varvarin. Onstran cerkve se stikata pokopališče in akacijev gaj. Tu določijo prostor za umrle izgnance. V deviško zemljo jo s pogrebim obredom pospremi pravoslavni duhovnik. Zvonovi zvonijo.

Osemnajstletni Rudi se vedno bolj zapira vase. Kopni od želje, da bi prišel k partizanom v Slovenijo. Svojo namero zaupa gospodarju, h kateremu je najpogosteje hodil na dnine. Tako se zbližata, da mu daje gospodar partizansko literaturo in obljubo, da mu bo pomagal priti do partizanov.

Nekega dne se Rudi ne vrne z dnine. Po naročilu gospodarja gre prenočit v sosednjo vas, kamor naj bi prišli ponj partizani. Ujame se, prišli

MARICI GAŠPAR - LOČNIKOV V SPOMIN

Februar in z njim kulturni dnevi je za nami. Prebiram stare fotografije iz preteklosti. Slike ljudskih iger - deklet z belimi predpasniki iz kuharskih in gospodinskih tečajev, kuharic na veselnicah in drugod, krincljavke za lepe nedelje cerkva in tako dalje. Povsod je na slikah njihova organizatorica Marica Gašpar - Ločnikova iz Dovž. Tako obujam spomine na leta že iz konca prve svetovne vojne. Kot otrok sem gledal ljudske igre v šolah in pod kozolci in na prostem. Nobene igre ni bilo brez Ločnikove Marice, njene sestre Ivanke in brata Ivana. To je bila hiša kulture. Po drugi svetovni vojni so tudi mene povabili med igralce in Marica me je poiskala. Tedaj se je njena sestra že poročila na bližnjo kmetijo, brat Vanč pa je padel v partizanih. Le-ta je tik pred vojno porabil ves prosti čas za gradnjo kulturnega

Prva leta po 2. svetovni vojni igrana igra "Deseti brat" pod vodstvom in v režiji Marice Gašpar. (Na sliki desno zgoraj z naglavno ruto.) V sredini spodaj njena hčerka v vlogi Manice s Kvasom in desetim bratom (Jože Pušnik je deseti brat, Kvas je Vinko Pušnik, nad njim Andrej Šertel. Le trije nismo vaščani Dovž: Andrej Šertel, Milan Krušič in jaz.

doma v Šentilju. Zato so prosvetno društvo v kraju imenovali po njem. Potem je zrastle Marična hčerka Dana in ji je bila na kulturnem področju v veliko pomoč. Ko je

Marica opravila tudi tečaj za režiserja iger, sem se njenemu vabilu za igranje tudi jaz odzval z velikim veseljem, ker nisem bil daleč od njenega doma. Tako smo odigrali pod Maričnim vodstvom "Desetega brata" in staro igro "Ljubavni cvet je zamorjen". Vaščani Dovž pa so odigrali še veliko drugih iger. Sedaj so jim lahko igrali v novem kulturnem domu v Šentilju, ki so ga zgradili tedanji pridni in požrtvovalni ljudje, kot je bil Ločnikov Ivan. Krhka, a žilava Maričkina postava pa je zmogla še veliko več kot igranje, kar sem pozneje zvedel. V veliko pomoč je bila med vojno kot šivilja za otroke Dovž in fante v partizanih. Pomagala je povsod, kjer je bila stiska in potreba. Tudi za cerkev sv. Urha v Dovžah ima velike zasluge za njeno lepoto, opremo in za cerkvene slovesnosti. Takšnih Maric bi potrebovali čimveč.

Toda prišla je starost in težka bolezen je Marico položila v posteljo. Tako je morala Marica lani v kulturnih dnevih dva dni pred svojim 84. rojstnim dnevom reči svojim domačim in vasi, za katero se je toliko žrtvovala, zbogom za vedno. Zvonovi cerkva so naznanili, da odhaja od nas. Taki ljudje odhajajo tiho, skoraj neopazno kot so živeli zadnja leta življenja, od vseh pozabljeni. Marice se je ob njenem odprtem grobu spomnil z besedo zahvale le ključar dovžanske cerkve, vsi drugi današnji kulturniki pa so nanjo pozabili. Mi, ki smo še živi, pa jo bomo nosili v lepem spominu do konca življenja. Ko bo pozaba legla na njihove gomile, pa naj jim bo v spomin tale zapis. Ob kulturnih dnevih bo zaživela Ločnikova Marica v spominu, ko bom obračal fotografije, na katerih ona priča o svoji ljubezni in delavnosti za svoj kraj. Vredna je spomina in z njo vred vsi njeni sodelavci, ki mnogih tudi ni več med živimi.

Ludvik Mori

Jože Krajnc

NA PERNICAH SE PESEM OŽIVLJA

Z razseljevanjem in staranjem je pesem v našem majhnem hribovskem kraju v povojnih letih vse bolj zamirala. In pred desetimi leti je tudi v farni cerkvi povsem utihnila pesem domačih pevcev. Le za famo žegnanje so prišli pet pevci iz Mute. Po dolgem zatišju je gospodu župniku Jožetu Bergincu le uspelo vzpodbuditi mlade talente k cerkvenemu petju.

Škoda, da v našem kraju ni več takih pevsko nadarjenih družin kot je družina Slavka Galerja, p.d. Rebernikova. Vsi trije otroci v glasbenih šolah, kamor jih morajo z avtom zapeljati enkrat tedensko v Radlje in Slovenj Gradec, vadijo različne instrumente. To je za kmečko družino posebna obremenitev. Toda kjer je volja in talenti ni ovir za kvalitetno glasbo.

Rebernikovim se je pridružilo še nekaj pevka iz domačega kraja iz sosednje Gortine. Pred vsakim nastopom morajo na vaje daleč v dolino, kjer jih vodi dolgoletni pevovodja Rudi Kerec iz Mute in večkrat nastopi tudi skupaj s pevci v naši farni cerkvi. Tisti, ki nam pesem nekaj pomeni, upamo in želimo, da bodo pesmi teh pevcev še dolgo odmevale v farni cerkvi ter ob drugih priložnostih.

MESTNA OBČINA LEGEN

Najlepši kraj v Mislinjski je dolini na sončni Leganski ravnini, imamo vse pogoje na tem lepem placu za novo mestno občino v Slovenjem Gradcu.

So TeVe kabli prav do vsake bajte speljani že na Petroviča cajte, on šel je med poslance in poslanke mi pa zijamo v kableske nadaljevanke.

Na Kelharjevi ridi je pekarna brez raufanka in strehe, kot zvezdarna. Pet let že prehlajene zemlje ven dišijo, nam pa po ustih slina se cedijo.

PAGAT že ve, da pluzenje košta, zato nikdar ne spluži vstran snega - po celem snegu kašljaš v trgovino, Bog se usmili nas z milo zimo.

Pohvalimo se lahko z dost' frocovja in z veleprodajalnico piskrovja, svetniški malarji so tud' med nami, diši pa najbolj fajn ob Bimerlovi gnojni jami.

Debelih psov in mačk so polne grede, kaj hočeš, takšna žvad pač vse obrede, solata in radič sta vsa poscana, je zelenjava, za na mizo, že vnaprej oprana.

Poleti izza vsake žive meje oglašja se koncert puranje reje in kure kokodajsajo zarana, soseska večkrat zbujajo se še nenaspana.

V garažah polno je vseh vrst šušmarjev: mizarjev, šlosarjev, celo žganjarjev, so polna parkirišča kant, plehovja, drva in vsemogočega klumpovja.

Imamo tud' gradbeništvo s skladiščem nad nekdanjim keltskim pokopališčem, ker bi okolje motila ograja, so lažne bombe z droti za čuvaja.

Če kdo si kožo le preveč ronira, mu Rafko jo poceni preparira, ni treba v ambulanto, v dolgo vrsto in čakati kdaj te bodo djali v krsto.

Če kdo bi se priselil rad v naš kraj, dve hiši sta že dolgo na prodaj, ker cene zanj so preveč visoke in ne prodajajo jih na obroke.

Da bomo v občini kot to se šika, dobimo še privat zobozdravnika, račun bo takšen za en zob izdreti, da ne boš lep čas mogel ust zapreti.

Res banke nimamo in ne sodnije pa tudi cerkve ne in policije, še kaj, kar k občini pač zraven sodi - pa saj smo pridni tak', da nam že škodi.

Živimo sredi lepe harmonije, četudi kdaj kdo strelja kozlarije, če sosed kdaj te prehudo ošvrkne, mu rečeš: Naj ti tvoja koza crkne!

Prebrano na pustno nedeljo, 26. februarja 1995 na pustni povorki v Slovenj Gradcu
AŠ

Šopek za 8. marec

VIHARNIK izdaja Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, p.o. Uredniški odbor: Ida Robnik, Majda Klemešek in Gorazd Mlinšek. Urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemešek. Tehnični urednik: Bruno Žnideršič. Naklada: 1900 izvodov. Tisk: TGP CODA PRESS, Maribor. Dovršitev: GZP MARIBORSKI TISK, Maribor, 1995.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je VIHARNIK proizvod informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za kar se plačuje petodstorni davek od prometa proizvodov.

Mariborski škof dr. Franc Kramberger med pepeljenjem v cerkvi sv. Florijana v Doliču

PEPELNIČNO SLAVJE V DOLIČU

Postni čas, ki se pričinja s Pepelnico so pričeli s slovesnim in spokornim bogoslužjem v župnijski cerkvi Svetega Florijana v Doliču pri Mislinji, ki ga je vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger ob somaševanju vseh dekanijskih duhovnikov dekanije Stari trg pri Slovenj Gradcu, ob redni mesečni duhovni obnovi.

S Pepelnico se začne 40 dnevni post z obredom pepeljenja, ki ga je pri bogoslužju v Doliču opravil škof dr. Franc Kramberger in vse navzoče pri obredu pepeljenja spomnil na resnost postnega časa z besedami: "Spreobrnj se in veruj v Evangelij".

F. Jurač

PRI GAŠPERJEVIH PREŠAJO TOTROVO OLJE

Na Gašperjevi kmetiji v Otiškem vrhu so že več kot pred 20 leti začeli prešati totrovo olje. Od takrat pa na kmetiji pridelujejo tudi toter. Gospodar Jože Krajnc pravi, da je treba izkoristiti vsak košček zemlje zato na kmetiji vsako leto pridelajo veliko totrovega semena iz njega pa pozimi, ko je čas prešajo totrovo olje, ki je zelo zdravilno. *Na sliki: Tako pri Gašperjevih prešajo totrovo olje, pa tudi bučno in sončnično in repično - Foto: F. Jurač*

Učenci 3. razreda OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu so tokrat pisali o izletu v Brežice.

NAŠ IZLET V BREŽICE

V soboto zjutraj smo se učenci tretjih razredov skupno s starši odpravili na izlet v grad Brežice in na kopanje v Čateške toplice. Pot nas je peljala po Mislinjski dolini skozi Hudo luknjo do Velenja in proti Celju. Tam smo videli reko Savinjo in grad celjskih grofov. Potem smo se pripeljali v Laško, kjer smo videli toplice in pivovarno. Pot smo nadaljevali po dolini gradov. Tovarišica Mira nam je povedala ime in zgodovino vsakega gradu. Pokazal nam je tudi atomsko centralno v Krškem. Končno smo prispeli v brežiški grad. Tam smo si ogledali čudovito zbirko starih gospodinskih pripomočkov in svetil. Videli sem tudi izdajo stare slovenske biblije. Zelo mi je bil všeč vitez s sabljo. Nato smo se šli kopat v Čateške toplice. Najbolj mi je bila všeč vožnja po toboganu. Čas je hitro minil in morali smo se odpraviti domov. Ustavili smo se pri gostilni, kjer smo jedli.

V avtobusu je bilo zelo veselo. Tovarišica nam je postavljala nagradna vprašanja, učenci pa smo pridno peli. Pomagali pa so nam tudi starši. Zvečer smo prispeli domov.

Želim si, da bi bilo takšnih izletov še več.

Da je vožnja hitro minila, se moramo zahvaliti prijaznemu šoferju gospodu Marjanu Lesjaku - Pilotu s Prevalj.

Jani Kresnik
3.b. OŠ Šmartno

OBRTI MISLINJSKE DOLINE

Občina Slovenj Gradec je v letu 1994 sofinancirala z Ministrstvom za kmetijstvo in gozdarstvo izdelavo projekta Zasnova tematske turistične poti, katerega izvajalec je bila Nov'na iz Raven na Koroškem.

Na osnovi tega projekta je izdelan prospekt Obrti Mislinjske doline, ki predstavlja pet tradicionalnih obrti na našem področju s povestmi in fotografijami, ki so vložene v skupno mapo.

Prospekti so v Turistični pisarni, Domači turizem, v Slovenj Gradcu, na Glavnem trgu 24.
Dušanka Kotnik

CENE ZA OBJAVLJENE ZAHVALE IN NEKROLOGE

Od 1. marca 1995 objavljamo osmrtnice, zahvale in spomine po cenah:

1. nekrolog s fotografijo	3.000,00 SIT
2. nekrolog brez fotografije	2.700,00 SIT
3. zahvala s fotografijo	2.000,00 SIT
4. zahvala brez fotografije	1.700,00 SIT
5. spomin s fotografijo	2.000,00 SIT
6. spomin brez fotografije	1.700,00 SIT

Uredništvo

VERONIKA JEZNIK, 1912 - 1995

Življenje je kakor knjiga, ki smo jo z žalostjo v srcu zaprli 3. februarja 1995.

Veronika Rogina, naša draga mama, babica, prababica in teta je bila rojena 3. januarja 1912 leta na Stražišnikovi kmetiji, od osmih otrok je bila sedma po vrsti. V babičinem življenju se je prepletalo dobro in hudo. Spremljalo jo je delo in skrb. Za življenjskega sopotnika je izbrala Antona Dolerja Rapšetovega. Zakonska sreča ji ni bila naklonjena, saj ji je od štirih otrok iz te zveze eden umrl star komaj enajst dni, dva pa sta bila gluha. Leta 1945 ji je umrl mož. Kaj naj bi mati sama z majhnimi otroki in težkim delom na kmetiji? V njeno življenje je vstopil Maks Jeznik, Poberški sin, s katerim sta se

1947 leta poročila. V naslednjem letu se jima je rodila hčerka Micka. Ona in njen mož sta sedaj naslednika Stražišnikove kmetije in sta tudi skrbela za mamo. V babičino srce se je naselilo mnogo žalosti, saj ji je leta 1979 umrl drugi mož Maks. Pred tremi leti pa smo iz te hiše pospremili na vrt miru njeno hčerko Tončko. Leta 1990 pa je babičino srce jokalo za sinom Nikom.

Srečna je bila, kadar smo jo obiskovali otroci in vnuki. Veselje se je iskriло v njenih očeh, ko je na njenih oknih vzcvetel droben cvet primule, prav tako rada je imela cvetoče češnje ob domači hiši.

Rada je prebrala knjige Mohorjeve družbe. Vnukom in pravnukom je posebej rada razlagala zgodbe iz Svetega pisma. Nenazadnje nam je ona pokazala vse, kar je v življenju dobro in lepo, domače in dobronamerno.

Za vsjo skrb in ljubezen se ji v imenu najbližjih in v svojem imenu zahvaljujem. Od domačije se je poslovila v 83. letu. Pospremili smo jo skozi njene senožeti in hladen gozd k mirnemu počitku v dolini k svojim dragim. Pa še Šentjaški zvon jo je spremljal k večnemu počitku, saj mu je tako rada prisluhnila.

Za vami bo ostala velika praznina v Stražišnikovem domu, v naših srcih pa boste večno živeli.

Marija Omulec

IZLETI

MADŽARSKA, Nagykanizsa:

1., 8. aprila 1995

Cena izleta: 1.300,00 SIT

POMURJE:

22. aprila 1995

Izlet je namenjen nakupu olja v privatni oljarni Petovar in nakupu moke v Babičevem mlinu v Veržeju ter kopanju v zdravilišču Banovci.

Cena izleta: 700,00 SIT

GARDALAND, Italija

24., 27. aprila ter 1. maja 1995

Prijave zbira ga. Mira,
Legen, tel.: (0602) 53-044

ZAHVALA

Mnogo prerano in nepričakovano je nehalo biti zlato srce našemu dragemu možu, očetu, dedku in bratu

AVGUSTU ŠISERNIKU
iz Gradišča

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli besede tolažbe in nudili nesebično pomoč ter vsem, ki ste pokojniku poklonili prelepo cvetje in sveče ter darovali za svete maše in izkazali zadnjo čast in ga spremljali na zadnji poti, prav lepa hvala. Iskrena hvala tudi govornikom Hedviki Anžlak, Jožetu Smolčniku in Ivanu Srebotniku za ganljivo izrečene besede pred odprtim grobom, moškemu pevskemu zboru iz Podgorja za zapete žalostinke, pihalnemu orkestru Slovenj Gradec za spremstvo in častno stražo ter g. župniku Petru Leskovarju za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Lenčka, otroci Mirko, Gregor, Srečko, Ivica in Marica z družinami ter brata Franc in Ivan

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, tašče, babice in sestre

BARBARE LAVRE
iz Turiške vasi

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v teko velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in svete maše, nam pa izrazili sožalje.

Posebna zahvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju intermedialnega oddelka Splošne bolnišnice v Slovenj Gradcu za nesebično skrb in nego v zadnjih urah njenega življenja. Hvala č.g. nadžupniku Francu Rataju za opravljen pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke in govorniku Ivanu Merzdovniku za izrečene besede ob slovesu.

Vsem še enkrat iskrena HVALA!

Z bolečino v srcu njeni otroci z družinami

AVGUST ŠISERNIK 1924 - 1995

Nemo in tiho, kot je živel, je mnogo prezgodaj moral umreti in zapustiti svoje najdražje Avgust Šisernik iz Gradišča. Ko mu je leta 1924 v tem prelepem pohorskem svetu stekla zibel, je mladost preživel med domačimi, a kmalu je moral prijeti za težko kmečko delo. Mlad je moral od doma in služiti je šel k kmetu Erncu v Tomaško vas, pozneje pa k Tretjaku na Gradišče. Ko se je pričela druga svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla in že leta 1942 ga je okupator odpeljal v nemško taborišče, kjer je preživel težke in hude čase svojega mladega življenja. Šele koncem leta 1946 se je vrnil med domače in v domači kraj.

Po vrnitvi iz nemškega taborišča si je našel zaposlitev v Tovarni meril v Slovenj Gradcu in tako s svojim zaslužkom pomagal preživljati staršem še tri svoje brate.

F. Jurač

Leta 1952 se je poročil in z ženo Lenčko sta si lepo uredila zakonsko ognjišče, v katerem so se jima rodili štiri sinovi in ena hčerka. Življenje na Gradišču pod Pohorjem je bilo težko in trdo, toda pokojni Gustl je s svojimi pridnimi rokami kot tesar tudi po "šihu" v Tovarni meril veliko postoril in nešteto je pokrnil in prekril streh stanovanjskih in gospodarskih poslopj. Vsakomur, ki je bil potreben pomoči, je rad pomagal in se razdajal delu, ki ga nikoli ni zmanjkalo.

Pokojni Gustl pa je bil leta 1947 tudi ustanovni član delavske godbe Tovarne meril in v njej je igral najprej in instrument piccolo, zatem klarinet in nazadnje činle. Kljub boleznim, ki je načenjala njegovo zdravje je rad prihajal med svoje godbenike, za dolgoletno delo v sedanjem pihalnem orkestru Slovenj Gradec pa je prejel zlato Galusovo značko.

Težka in huda bolezen je pokojnemu Avgustu Šiserniku uničila življenjsko pot in vedrino. Z njegovo smrtjo ni nastala praznina samo v njegovi družini, nastala je daleč naokoli. Hvala mu za vse.

SILVESTER OBRETAN 1913 -1994

poštenosti ni poznal vsakdanjega hlastanja za materialnim bogastvom, ni poznal laži, sprenevedanj in podobnih pregreh vsakdanjega človeka, poznal pa je vero in zaupanje v sočloveka, medsebojno pomoč med ljudmi in vero v boljše.

Rad je imel naravo: gozd, travnik, pašnik ali skalovje; kot tudi vse kar je v naravi zraslo. Rad je imel žitne ali travne bilke, drevesa v gozdu, pa srnjaka na njivi ali v gozdu, gamsa v skalovju ali pa skrivnostne gozdne peteline. Kot lovec je le redkokdaj ukrovil prst na petelinu puške, kajti vse te prebivalce gozdov in travnikov je imel rad.

Vester, upoštevali bomo tvojo neizrečeno željo, kot je zapisana v ponarodeli pesmi:

*Ne jočite ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

Poslovi smo se od prijatelja, ki smo ga zaradi njegovih vrlin: skromnosti, poštenosti in mirnosti zelo cenili in bil nam je vzor. Vester, hvala ti in naj ti bo lahka koroška zemlja!

Janez Švab

V mesecu novembru 1994 smo se poslovili od upokojenca GG Slovenj Gradec Silvestra Obretana, rojenega 29.12.1913 na Permanski domačiji na Ludranskem vrhu. Šele ob trenutkih slovesa smo se zavedali, kako malo se med seboj poznamo. Tudi tisti, ki smo vsaj nekaj vedeli o njem, smo šele v trenutkih žalosti, ob razmišljanju o prehojeni življenjski poti vedeli le to, da je bil miren, tih, skromen in delaven mož, ki ni imel navade komurkoli razlagati svojih notranjih občutij, kot tudi ne svojih težav in skrbi. Nešteto je bilo v njegovem življenju križev in težav, ki so šli preko njegovega srca, vendar je bil vedno klen slovenski mož, ki je z vero v boljše vse prenesel.

Vrline, ki jih je imel: skromnost, poštenost, delavnost in pomoč soljudem so stvari, ki jih v današnjem času močno pogrešamo. V svoji skromnosti in

SPOMIN NA ŽIVLJENSKO POT RUDOLFA MITHANSA

mного let, dokler mu je zdravje dopuščalo, delal v Mravljakovci žagi.

Leta 1942 se je poročil in žena Angela mu je rodila tri sinove. S trdim delom sta si zgradila topel dom, v katerega so se vedno znova radi vračali otroci.

Leta 1981 ga je težko prizadela smrt komaj 31 let starega najmlajšega sina Rudija, osem let zatem mu je umrla tudi žena Angela. Od takrat naprej je prevzel skrb zanj sin Edi. V toplem in razumevačem domačem krogu je preživel ta leta svojega življenja. Dne 2. decembra 1994 se je končala njegova težka in tudi lepa življenjska pot.

Nikoli ga ne bomo pozabili!

Vsi njegovi.

Rudolf Mithansa se je rodil 13. aprila 1912 v Hudem kotu pri Ribnici na Pohorju. V družini je bilo enajst otrok. Imel je težko mladost. Že zelo mlad, star komaj trinajst let, je prijel za delo v žagi in tako pomagal družini. Delo v žagi ga je spremljalo dolga leta. Pri Gozdarstvu Radlje je bil zaposlen kot gozdni delavec vse do upokojitve leta 1970. Po upokojitvi je še

JOŽICA JE OSTALA SAMA

*Kaj tako me v prsih stiska?
Kaj tako srce me boli?
Ali tare me praznina
ker mojih dragih več z mano ni.*

hčerki, na kar je v petem letu starosti umrla mlajša. Skromno in trdno je bilo njuno življenje, dokler mož Franc ni dobil pokojnine.

Ob smrti mame Jožice se hčerka najlepše zahvaljuje vsem, ki so ji v teh težkih dneh stali ob strani in ji pomagali. Posebej se zahvaljuje Fani Kresnik, Logarjevim, Volovšekovim, zdravniškemu osebju, govomikoma Frančku Novaku in Antonu Lahu, pevčemu M.P. zhora Sele za zapete žalostinke ter župniku Petru Leskovarju za opravljen obred. Vsem in vsakomur še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: hčerka Jožica z vnukoma Marjanom in Lucijo, brati Ivan in Franci z družinama, Stanko in sestra Tončka z možem.

Mihaela Lenart

MARKU STRMČNIKU V SLOVO

boleznijo leta 1972, sta občutila z ženo Marijo.

Leta 1964 sta prodala kmetijo in kupila Uršičevo domačijo na Gmajni. Bil je gozdni delavec pri Gozdni Radlje do svoje upokojitve 1967. leta. Poslavlja se od nas v lepi starosti 83 let. Viharji lesov, kjer je delal, lepa pomladna jutra so mu botrovala, da je smel dočakati tako lepo starost! Rad je zapel, bil je človek vesele narave. To so bili Viharniki, kleni ljudje polni optimizma, darovalci sreče sočloveku, takšen je bil g. Strmčnik!

In takšni očetje, prijatelji, ponosni slovenski možje ne umrjejo, ostajajo v nas kot lepa dota otrokom in vsem svojim!

Naj se vam vsem, ki ste nam lajšali bol, z nami sočustvovali, darovali cvetje in nam bili v pomoč, prav iskreno zahvalimo. Hvala tudi za zapete žalostinke pevskemu zboru iz Podgorja, hvala č g. župniku Jožetu Firštu za pogrebni obred.

Žalujoci: otroci, vnuki, pravnuki, zeti in snabe.

Viktor Levonik

LJUBEZEN IN DELO STA GA REDNO SPREMLJALA

krave in prašičke. A žal, povsod tako nenadno pride bolezen in tako je naš g. Štefan Weichler bolehal več let. Pridna žena Marija in sestra Tončka p.d. Zagmajška bica sta ga negovali v boleznim. Njima je olajšal delo g. Jože Kragelnik, ki mu je bila Marija teta. Zavzel se je za nju in jima pomagal vsestransko. Vendar prišla je smrt in odvzela je moža v 82. letu življenja. V lepem številu smo ga pospremili na starotško pokopališče in mu izkazali poslednjo čast. Otožno je zapel starotški zvon in nam naznanil, da se število naših dni krajša. Opravilo smo sv. mašo zadušnico, katero je daroval g. Jože Firšt iz Pameč. Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, posebno še družini Kragelnik (Zagmajšek), saj je ožje sorodstvo! Hvala jim za nesebično pomoč! Prav tako hvala vsem sosedom, ki ste ženi Mariji lajšali bol ob izgubi moža.

Štefan, ohranili te bomo v lepem spominu! Bil si skromen, v srcu pa tako bogat!

Viktor Levonik

Tam na lepem Kaplerjevem gričku nas sonce pozdravlja čeli dan in zvečer, ko tiho tone za Uršljo in Peco, v pozdrav še pošlje žarke ljudem, ki so preko dneva pridno delali. Takšen je bil naš pokojnik g. Štefan Weichler. Goriški vrh in majhna Briclnova kmetija sta bila njegov rojstni kraj. Strme hribine so ga oblikovale, da je bil klen mladenič, pridnih rok. Tista cesarska cesta, ki nas vodi križem sveta, je tudi njega pripeljala v naš kraj. Spoznal je Marijo Sedar, p.d. Kaplarjevo Micko in leta 1959 sta se poročila. Kot mnogim tudi njima ni bilo usojeno, da bi imela otroke, ostala sta sama. Dokler so bile moči še polne, sta obdelovala svojo kmetijo pri Kaplerju, da sta redila

ROZALIJI JAMER V SPOMIN

denar kupila v Libeličah majhno skromno hišico in se osamosvojila.

Že od nekdaj je Rozika rada čitala knjige. Knjige so ji dajale uteho, ji odpirale obzorje in ji nudile pogled v drugačno življenje, kakor ga je živel sama. Celo pisateljsko žilico je imela. Pisala je pesmi, črtice in povestice. Opisovala je ljudi in dogodke tako, da je bilo njeno pisanje zanimivo za brati.

Rada je tudi šivala in pletla. Mnogim je kaj sešila in spletla, ko je živel v Libeličah. Poleg svoje hčerke je ljubila najbolj svoje brate in sestre. Stalno je bila na poti od enega do drugega: iz Libelič do Strojne, Prevalje, Mežice, Avstrije do Kotelj. Vsako leto se je njena hišica kar trla od številnega sorodstva, ki ga je povabila k sebi na slavnostno, "svatovsko kosilo". Njena gostoljubnost je bila presenetljiva. Bila je najsrečnejša, kadar je mogla komu postreči tako, da je bil zadovoljen.

Draga Rozika Jamer! Počivajte mirno in sladko v domači slovenski zemlji, ki ste jo ljubili in radi imeli!

Rok Gorenšek

Pri Nacesniku, na kmetiji vrh Libeliške gore, se je 8. avgusta 1926 rodila, 15. januarja 1995 je umrla. Na pokopališču pri sv. Marjeti v Kotljah pa počiva in sniva svoj večni sen. Večino svojega življenja je delala in garala kot dekla po službah od Strojne, Dolge brde do Avstrije. Ostala je samska. Rodila je le hčerko Dragico, ki jo je s pravo, vročo, materinsko ljubeznijo ljubila in vzgajala.

V njeni mladosti so bili težki časi za otroke številnih družin. Zgodaj, še kot otroci so morali od domače hiše, fantje za hlapce, dekleta za dekle k tujim ljudem, da so si zaslužili kruh za preživetje.

Rozika je bila pridna, vestna in poštena. Z velikim odrekanjem si je privarčevala toliko denarja, da si je za ta težko prisluženi

UMRL JE JANKO LAUKO, DOLGOLETNI POSLOVODJA TRGOVINE "KMETIJSKA TEHNIKA" V SLOVENJ GRADCU

ljubljen pri vseh, ki so ga poznali ali z njim sodelovali. Od začetka je delal v težkih pogojih dela. Ti so se izboljšali šele, ko je Kmetijska zadruga "Ledina", Slovenj Gradec uredila sodobno, prostorno prodajalno s skladiščem na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu.

Kadar pomislimo na rajnega Janka Lauko, lahko nanj mislimo samo kot na dobrega, poštenega človeka, prijaznega, razgledanega, vljudnega sogovornika, sodelavca, prijatelja in znanca, ki je svoje delo opravljal vedno pošteno, resno in uspešno. Škoda, sedaj ko je bil v pokojju, ko bi imel dovolj časa tudi za nas, mu je smrt, pretrgala nit življenja, ki bi bila lahko še dolga in srečna!

Hvala ti, Dragi Janko, dragi prijatelj in sodelavec, za vse, kar si dobrega storil! Tvoje delo naj bo tvoj dostojen spomenik!

Počivaj mirno med našimi gorami v svobodni, slovenski zemlji, ki si jo ljubil.

Rok Gorenšek

RUDIJU JAKOPINU V SLOVO 1929 - 1994

Vedno začutimo tesnobo, kadar zaslišimo zvonjenje, ki oznanja slovo. Obda nas grenka bolečina, ko izvedemo, da zvonijo v slovo - v spomin znancu, sosedu, prijatelju. Lani jeseni, 6. oktobra so zvonovi v črnjanski fari oznanili slovo od Rudija Jakopina. V šestinšestdesetem letu življenja je zatisnil svoje od bolečin utrjene oči in za vedno zaspal.

Rudi je zagledal luč sveta 25. marca 1929 na sončni strani Smrekovca, v Brezju nad Mozirjem. V prvem zakonu očeta Ignaca so se rodili trije sinovi. Po smrti prve žene se je oče drugič poročil s Heleno Naroločnik, ki mu je darovala še 9 otrok, šest sinov in tri hčere. Rudiju je bilo komaj tri leta, njegovemu mlajšemu bratu pa eno leto, ko je družina izgubila očeta. Zato so si morali otroci že mladi služiti svoj kruh po drugih kmetijah, saj doma ni bilo dovolj za vsa lačna usta.

Leta 1947 pa je prišel na Koroško za svojim starejšim bratom Lojzjem, ki je opravljal gozdarska dela pri Rudniku Mežica. Kar trije bratje so si na Koroškem takrat v gozdu z delom služili svoj kruh. Med tednom so bivali v drvarskih, iz skorje narejenih bajtah, pozimi pa pri kmetih. Ob sobotah so se vračali na svojo rojstno domačijo. V nedeljo popoldne pa

so se vračali na delo. Mati jim je doma pripravila sveže perilo in v njih nahrbtnike nekaj za pod zob, nato pa odšli peš preko Kramarice na Koroško. Leta 1955 se je zaposlil pri rudniku na jamskih delih kot rudar, kjer je delal vse do redne upokojitve.

Za svojo izvoljenko za skupno življenje si je izbral na Koroškem v Javorju Robnikovo Štefko, rojena Razbornik in sta sklenila zakonsko zvezo decembra leta 1955. Svoje skupno ognjišče sta si ustvarila doma, pri njenih starših pri Robniku. Ta domačija je iz Črne oddaljena več kot 10 km, prevoznega sredstva tudi ni bilo, zato je Rudi med tednom živel v samskem domu v Žerjavu in se je le tedensko vračal k svoji družini.

Njuno družino sta dopolnila hčerka Milena in sin Igor. Po treh letih čakanja sta dobila težko pričakovano stanovanje v Črni - najprej v Mušeniku, pozneje pa v Rudarjem.

Ni bil le dober mož, oče, dedi, ampak smo ga poznali kot marljivega delavca in dobrega prijatelja. Odlikovalo ga je prijateljstvo, delo in poštenje.

Peš poti preko Smrekovca se zaraščajo, izginjajo sledi peš poti, koder so hodili naši predniki. Odhajajo holcerji, rudarji, ugašajo njihova življenja. Ostali pa bodo le spomini, v pripovedovanju in v zapisih o njih.

Alojz Kremzer

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi najine mame in žene

GERTE DOLINŠEK

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem zahvaljujema za nesebično pomoč v težkih trenutkih, za izraženo sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala velja zdravnikom in medicinskemu osebju pod vodstvom predstojnika urološkega oddelka prim. dr. Nadje Vodopije za strokovno in toplo človeško pomoč v času bolezni in bivanja v slovenjegraški bolnišnici.

Hvala gospodu župniku Albertu Bohorču za pogrebni obred in lepe poslovilne besede pri maši zadušnici.

Hvala tudi prijatelju Andreju Šertelu za občuten poslovilni govor in godbi na pihala za žalno glasbo.

Še posebej pa se zahvaljujema oktetu Lesne za ganljivo petje.

Sin Roki in mož Hubert

ZAHVALA

Ob težki in hudi izgubi naše ljube mame, babice in prababice

MARIJE ŽVIKART spodnje Sedarjeve Micke iz Gmajne

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje, sveče in za svete maše najlepše zahvaljujemo. Hvala tudi sosedom, ki so nam kakorkoli pomagali v najhujših trenutkih, občinskemu odboru Rdečega križa in Zveze združenj borcev NOB Slovenj Gradec, govorniku Slavku Slemeniku za ganljivo izrečene besede slovesa, pevcom družini Breznik iz Pameč, Janiju Repniku za odigrano tišino in g. župniku iz Šmartna pri Slovenj Gradcu za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: otroci Ivan, Jože, Marija, Zofija, Pavel, Nada in Anica z družinami.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice in tete

VERONIKE JEZNIK Stražnišnikove mame iz Dravč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se prišli posloviti od nje na dom. Prav lepa hvala vsem za cvetje, sveče in svete maše. Hvala tudi gospodu župniku Jožetu Bergincu za opravljen pogrebni obred, cerkvenim pevkam za odpete žalostinke in gospodu Jožetu Nagliču za poslovilni govor.

Vsem, ki ste našo drago mamo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti, prav iskrena hvala. Hvala še vsem, ki boste z mislimi pri njej, prinesli cvet ali prižgali svečko na njenem grobu.

Žalujoči vsi njeni

Oj, dan je črni moral priti, bridkosti dan, oj, dan solzan, težko bilo se je ločiti, s solze vse, ves jok zaman!

ZAHVALA

Ob hudi in težki izgubi našega dragega moža, očeta in dedija

JOŽEFA RAMŠAKA Mežnerjevega očeta iz Golavabuke

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše najlepše zahvaljujemo. Hvala vsem, ki so nam kakor koli pomagali v težkih trenutkih. Iskrena hvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju zdravstvenega doma v Slovenj Gradcu, ki so pokojniku lajšali bolečine v zadnjih trenutkih, iskrena hvala pa dr. Ervinu Pečniku za vso skrb. Hvala tudi govornikom Mirku Marzelu in Karolini Sešel za ganljivo izrečene besede slovesa, šmarškim pevcom za zapete žalostinke ter g. kaplanu Tonetu Burji za pogrebni obred.

Žalujoči: žena Marija, otroci Marica, Nada, Franc, Jože, Filip in Marjan z družinami ter vnuki in pravnuka.

KZHKS

KOROŠKA ZADRUŽNA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA p.o.

SLOVENJ GRADEC, CELJSKA CESTA 7
TELEFON: 0602/42-341, 42-344, 43-193
TELEFAX: 0602/43-301

TOLAR na TOLAR ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

OBRETNOSTNE MERE ZA HRANILNE VLOGE OD 1. MARCA 1995 DALJE

Vloge	Mesečno	Letno
Vloge na vpogled, tekoči in žiro računi	0,45 %	5,4 %
Vloge, vezane 1 mesec (31 dni)	1,32 %	16,7 %
Vloge, vezane 3 mesece (91 dni)	1,48 %	18,9 %
Vloge, vezane 6 mesecev (181 dni)	1,64 %	21,1 %
Vloge, vezane 12 mesecev (366 dni)	1,80 %	23,3 %
Vloge, vezane 24 mesecev	1,88 %	24,5 %
Vloge, vezane 36 mesecev	2,03 %	26,7 %
Kratkoročni krediti kmetom	2,47 %	33,4 %

Od 1. januarja 1995 dalje je, ne glede na število dni v mesecu, enomesečna vezava 31 dni, torej je sredstva mogoče dvigniti 32. dan.

OBVESTILO

Dne 31. 3. 1995 bo na vseh oglasnih deskah v zadrugah in na blagajnah Koroške zadruške hranilno kreditne službe p.o. Slovenj Gradec, objavljen razpis za pridobitev stanovanjskih posojil

Pogoji za pridobitev stanovanjskih posojil so: kmet mora biti član zadruga, ki je ustanoviteljica KZHKS p.o. Slovenj Gradec, pri KZHKS mora imeti odprt žiro račun. Za delavce zadruga je pogoj, da se vrši izplačilo osebnega dohodka preko KZHKS vsaj 3 mesece pred črpanjem posojila.

Polog za odobritev posojila bodo določile zadruga, vendar ne več kot 20% od višine posojila.

Potrebna dokumentacija za pridobitev posojila:

zemljiškoknjižni izpisek, gradbeno dovoljenje ali gradbena prijava in prošnja za dodelitev posojila z utemeljitvijo.

Vse interesente prosimo, da v roku od 1. do 15. 4. 1995 oddajo potrebno dokumentacijo na svoje zadruga.

V.d. direktorica
Magdalena KORENT, oec.

**JANEZ
PRAPER,
ŽUPAN
OBČINE
MEŽICA**

Janez Praper, dipl. oec.

TURIZMU DATI PRAVO MESTO

"Od 1. januarja letos je Mežica po letu 1955 ponovno samostojna občina. Je ena najmanjših v Republiki Sloveniji, saj meri le nekaj nad 2.600 ha, v njej pa živi 4.160 prebivalcev," pravi župan Janez Praper dipl. oec. "Na decemberskih volitvah za občinski svet in župana smo imeli nad 70 % volivno udeležbo, izvolili pa smo naslednje občinske svetnike! Zoran Mlakar, Dušan Krebl, Stojan Gerdej in Rudolf Rajzer (LDS), Franjo Kocen, mag. Vida Potočnik in Janez Krebs (SKD), Tone Pratnekar - Jakopič in Franc Klavž - Obretan (SLS), Jože Kreuh in Bojan Stane (SOPS) in Janko Grubelnik (SDSS).

Občinski svet je opravil konstitutivno sejo že v decembru 94, doslej pa se je sestel že štirikrat. Imenovani so že številni odbori, ki so prav tako že pričeli z delom. Med važnejše naloge občinskega sveta sodi sprejem statuta, sprejem proračuna in pa delitvena bilanca nekdanje občine Ravne na Koroškem, med tem ko občinske službe pripravljajo program dela na področju komunale in urejanja cest ter obnove osnovne šole v Mežici. Zavedamo se, da je ena od temeljnih vprašanj uspešnega delovanja občine tudi ustrezen gospodarski razvoj. Ne glede na to, da občina neposredno na podjetja ne more vplivati, pa lahko s svojim delovanjem le pripomore k ustrežnejši gospodarski klimi. Posebej se imamo namen angažirati pri razvoju drobnega gospodarstva, prav posebno pozornost pa zasluži turizem.

Kmetijstvo, kot tradicionalna panoga slovenskega podeželja tudi v občini Mežica ni v zavirljivem položaju. Gorata pokrajina, ostrí klimatski pogoji in majhne obdelovalne površine pomenijo višje stroške, ki jih bo v perspektivi še težje obvladati. Svoje je opravila tudi industrija s posledicami v okolju. Spodbujanje dodatnih aktivnosti na kmetijah lahko probleme le oblaži. Načrtov imamo veliko, volje za delo tudi, pričakujem pa, da bodo tudi občani sodelovali s predlogi in pobudami, hkrati pa moramo vedeti, da vsega naenkrat ni mogoče urediti," pravi župan občine Mežica Janez Praper dipl. oec.

F. Jurač

OBVESTILO AVTORJEM PRISPEVKOV IN BRALCEM VIHARNIKA

Z mesecem marcem prevzema delo urednika Viharnika naš dolgoletni sodelavec in avtor številnih prispevkov g. Andrej Šertel, dipl. ing. gozdarstva. Andrej je bil eden od pobudnikov za izdajanje Viharnika pred 26 leti, dolga leta bil njegov glavni urednik, vsa leta do danes pa ga je pomagal sooblikovati s svojimi zanimivimi prispevki.

Sodelavci Viharnika, ki pripravljate prispevke in vsi, ki želite kakorkoli sodelovati, ga lahko pokličete na telef. (0602) 42 - 046 kadarkoli, v pisarni na Upravi GG Slovenj Gradec pa ga lahko dobite vsak mesec od 15. do 25. v mesecu, med 8. in 12. uro.

Nasvidenje čez leto dni!

Urednica
Ida Robnik

PODRUŽNICA ZA KOROŠKO

SLOVENJ GRADEC

FRANCETOVA 7, 62380 SLOVENJ GRADEC

TEL. 0602 41-591, 41-813, 41-881, 41-882

FAX 0602 41-814

PREDSTAVNIŠTVA

RADLJE, MARIBORSKA C. 7, TEL. 71-138

RAVNE, PREŽIHOVA C. 24, TEL. 21-346

DRAVOGRAD, MARIBORSKA C. 60, TEL. 84-079

IN PISARNA V

MEŽICI, PARTIZANSKA C. 1, TEL. 35-250

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO EN DAN NESREČEN.
NE PUSTITE SE PRESENETITI!**

**ZAVAROVALNICA Z NAJDAJŠO TRADICIJO
IN NAJVEČ
ZAVAROVANCI NA KOROŠKEM.**

**ŽIVLJENJE GRE NAPREJ,
IN MI Z VAMI**

Pri Lonci si lahko uredite tudi pričesko v njihovem frizerskem salonu.

GOSTIŠČE LONCA

Gostišče LONCA stoji ob cesti, ki vodi v Šmartno. Okusno urejen lokal vodijo prijazni gostitelji. Njihova odličnost je dobra postrežba in solidne cene. Gostom lahko ponudijo različne specialitete, posebnost so tajni Lončkini žepki. Gostišče sprejme do 70 ljudi in ima tudi velik parkirni prostor. Pri njih lahko slavite razne obletnice, poroke, mature.

Lokal je odprt od 9.30 do 22. ure. V poletnih mesecih pa obratuje tudi terasa.

V.L.